# KATKI

**Devrimci Sosyal Demokrat**

- «Yeni TİP» Nasıl Kuruldu?
- Aylaklar Sosyalizmi
- Şecaat Arzeden CIA Uzmanı
- Göstermelik Demokrasi'nin "Provokatif Sosyalist Partiler Harekâtı"

**VE**

**Devrimcilerin Legal Partisi İçin**

**ANA TÜZÜK MADDELERİ**

Yıl 5. Sayı 14-15. Mayıs/Haziran 1975. Fiyatı 5 Lira

# «YENİ» TİP NASIL KURULDU?

**Ali Ergin GÜRAN**

Bu Parti bizim tanıdığımız, değer verdiğimiz ve dünya çapında değerli olduğunu bildiğimiz hiçbir Türk Marxistine danışılmadan, hatta haber bile verilmeden temaslar büyük bir gizlilik içinde tutularak kurulmuştur. En önde gelen şöhretli kurucuları, pek yakın bir geçmişte sorulan sorulara karşılık böyle bir çalışma içinde olmadıklarını ve TİP'in yeniden kurulmasını mümkün görmediklerini ifade etmişler yâni bu gizli niyet ve çabalarını yalanlarla örtme ikiyüzlülüğünü bile göstermişlerdir.

TİP'in yeniden kuruluş çalışmalarını —otomatikman yeniden Genel Başkan olması şartına bağlı olarak— açıkça yürüten tek şahıs Behice Boran idi. Behice Boran şahsına ulaştırılabilen görüşme tekliflerini kabul etme nezaketini gösterdi. Ama —herhalde stratejik konularda dahi kendinden daha yetkili kimse bulunmadığına inancından dolayı olacak— hemen hiç kimseyle görüşmek isteğinde bulunmadı. Biz Boran'la görüşmemizde kendisine, isim olarak Babıâlinin polisiye sansüründen geçtiğini, burjuva yayın organları tarafından isminin yığınlara duyurularak —ister istemez— popülize edildiğini, eski TİP'in hatalarının sorumluluğunu yüklenerek bir genel başkana yaraşır şekilde cezasını çektiğini, bu şekilde bugün ismi duyulmuş ve aklanmış bir şahsiyet olarak da legal bir sosyalist parti başkanlığı için en uygun aday olduğunu ifade ettik. Ve dedik ki: Bir konferans veya kongre toplanır ve sizin başkanlığınızda bir legal parti kurulmasına karar verir... Kendisi böyle bir toplantı ve seçimin provoke edilebileceği şüphesini belirtti... Bunun üzerine biz böyle bir şeyin kolay olmayacağını çünkü sosyalist, marxist şahsiyetlerin fikir birliğine vardığı ve fiilen desteklediği bir tezin toplantıya katılabilecek üç beş zıpır, şamatacı tarafından gürültüye getirilemiyeceğini söyledik... Ama sonradan gördük ki Behice Hanım böyle bir toplantının fiilen imkânsızlaşacağı ve kendi «parti kurma» anlayışının haklı çıkacağı bir ortamı, yâni MC Hükümeti zamanını bekliyormuş.

Usûl üzerine yapılan bu konuşmadan ve teorik, pratik üzerine bazı değinmelerden sonra Behice Boran bize aynı fikirde olmadığımızı halbuki parti anlayışının «aynı fikirde bulunan insanların birliği» olduğunu ifade etti; ve ayrıldık.

*

Behice Boran 65 yaşında mücadeleci bir kadın. Şu anda astım - bronşitten, mideden ve karaciğer fonksiyonlarından şikayetçi. Evde felçli ve konuşamaz durumda bir eş ve doksan yaşın üstünde ihtiyar bir kayınvalide ile beraber oturmakta. Mütevazı bir hayat standardı içinde bulunuyor.

Halbuki yeni TİP'in kurucuları arasında Boran seviyesinde hayat yaşayan —varsa bile— bir iki kişiyi geçmez. Bunların yanında milyonluk varlığı olanlar çoğunlukta... Ayrıca kurucular arasında tecrübeli ve çok kurnaz - provokatörlerin bulunduğu da sosyalist çevrelerce bilinen bir şey... Yaşlı ve güç şartlarda bulunan bilinçli bir devrimci seçeceği çevreyi ve atacağı adımı daha iyi hesaplardı.

*

Yeni TİP'in yayın organı «Yürüyüş», Günaydın Holding tarafından basılmakta ve Hürriyet Holding tarafından dağıtılmaktadır. Önde gelen yazarları arasında meşhur «gomonizm» tacirlerinden milyoner sendika ağaları ve Babıâli komiği milyoner Aziz Nesin bulunmakta...

Halbuki Türkiye'de sosyalizmde, milyoner sosyalistliğin yutturulabildiği liberal havalar çoktan aşıldı.

Buna rağmen, Yürüyüş'ün ilk sayısında (S. 2), «burjuvazinin elinde tuttuğu kitle haberleşme araçları»ndan farklı bir açıdan (!) «duyuru» ve «yorum» yapılacağı ilân edilmekte...

En genel tarifle «bilinç», düşünce, söz ve davranışın realiteye uyması demektir.

Behice Boran bizim «71 bozgununun önde gelen sorumlu bir lideri olarak sorumluluğu yüklenip cezasını çektiği için usulen aklandığı» şeklindeki görüşümüzü epey yadırgadı. O, Yürüyüşte de «Bu birikimin 1961'den bu yana oluşmasında... asıl büyük pay Türkiye İşçi Partisi'nindir» şeklinde yazdığı gibi kendini hem Türkiye'de en büyük sosyalist birikimi yapmış en yetkili örgütün lideri olarak görüyor ve hem de 71 bozgunundaki payını kabullenmek istemiyor. Ve hatta CHP'nin çıkardığı af yasasından sonra tahliye edildiği zaman «Bu bir tashih-i karardır» diyebiliyor : Yani, emekçi sınıfların en yetkili lideri (kendisi) hâkim sınıf tarafından mahkûm ediliyor ve Behi-

ce Hanım bunu hakim sınıf yöneticilerinin bir hatası olarak görüyor. Bu şekilde, en azından hatayı tashih eden (düzelten) hâkim sınıfın ilerici kanadı CHP'nin mutemet adamı olduğunu ilân ediyor?... O halde şimdiki CHP eleştirileri bir «kayıkçı döğüşü» mü? Yoksa daha güçlülerin sebep olduğu bir «nankörlük» mü?

Gerçekte Behice Hanım şayet emekçi yığınların en yetkili lideri idiyse 71 bozgununun bütün sorumluluğunu üzerine alır ve hakim sınıfın yüklediği mahkûmiyetten çok daha sert ve ciddi bir şekilde otokritik yapardı; yok eğer sekter taktik görüşlere kurban olmuş bir grup lideri idiyse sırf otokritikten kurtulur diğer grupları eleştirmek ve itham etmek hakkını da kazanabilirdi.

Halbuki Behice Hanım o kadar yorgun ve mustardı ki, değil eleştirileri dinlemek ve özeleştiri yapmak, bir demokratik seçim ile parti kurmayı bile zahmetli ve rizikolu görüyordu. Hem zaten «tashih-i karar»da bulunan bir hakim sınıf nasıl olsa bunun «zarar ziyan tazmini» ve «iade-i itibar» faslını da «mukteseb hak» olarak düşünürdü herhalde...

İşte skolastik kafa ile, Aristo mantığı ile marxist eserleri belleyerek —iyi niyetle de olsa— ortaya atılmanın acıklı sonu...

---

## İÇİMİZDEKİ ŞEYTAN

En eskiden işlere karışıyordu şeytan...
O, işini devretti İngiliz'e bir zaman,
İngiliz sıkışınca bıraktı görevini
Şimdi şeytan yerine iş görür Amerikan!

**ŞADİ ALKILIÇ**

## AYLAKLAR SOSYALİZMİ

Sosyalist Kültür Derneği'nin en seçkin temsilcilerinden Ayperi Akalan, Yön'de, «Türk Sosyalistleri»ni kıyasıya hicveden bir «otokritik» yayınlamıştı : Şaheser bir hiciv örneği!

«Sosyalizmin —diyor sayın heccav kadın— gece kulüplerinden, sosyete meyhanelerine, en gözde plâjlara kadar girmediği yer kalmamıştır. Pek çok sofralarda sosyalizmi katmadan yenilip içilen nesne yok gibidir. Soyalizm, bir çok çevrelerde de, «modernliğin icabı» imişcesine gözdedir. Sosyalist tek Partinin (TİP'in) sempatizanları, hatta militanları gecekondu semtleri, kenar mahalleler yerine, şehrin kaymak tabakasına doğru büyümektedir. İstanbul'da bir kısım ön plândaki sosyalistler türkü söylemekte, bol ve gürültülü sohbetler etmekte, her fırsatta kafayı dumanlamakta, her devirde süregiden düzenin en göz alıcı meyvalarının sergilendiği bu çürümüş Bizans kalıntısı şehrin bütün güzellikleri ve keyfleri içinde yüzmektedirler. Takıp takıştırmış sosyalizm, en kârlı işportalarda tezgâhlanmaktadır. Sosyalizm pembe yolculuklar, istakoz avcılığı, hatta su kayağı bile yapmaktadır. BU SATIRLARIN YAZARI, sosyalist literatürü plâjda okumaktadır. Kitaplar ile güneş yağları, aynı sepette yanak yanağadırlar.»

Zehirli hançerin sivri ucunu kendi göğsüne de saplamaktan zevk duyan heccav kadın, devamla, diyor ki :

«İstanbul Dükalığı sosyalistlerinin, mutlu azınlığın bütün tatlı aksesuvarlarını kullanma alışkanlıklarına rağmen, çalışmalarında başarı kazanacaklarını ummak safdillik olur. Sosyalizmin ne dünkü geçmişi, ne bugünkü kavgaları içinde, böyle savruk sorumsuz, hasta mı hasta bir takım asla yoktur. Mesleklerinin dışında kalan zaten az vakitlerinde, eşdost, eğlence, tatil, gezi, cümbüş... Açık oturum kürsülerinden, en hızlı dans pistlerine, en öfkeli tavırlardan en çıkarcı davranışlara akıl almaz bir rahatlıkla sıçrayabilen, sosyalizmi bir afra tafra ve değerlere beleşten konma oyunu haline getiren... Kendimizimi sosyalizme, sosyalizmimi kendimize adadığımızı önce kendimize, sonra da ağzımıza bakanlara söylemek zorundayız. Bu değerler adına ben kendimi sonuna kadar yeriyorum. Yeriyorum, çünkü, böyle bir yolda şarlatanlığın azı da, çoğu da aynı önemi taşır.»

«Aylaklar Sosyalizmi» terimini ortaya atan Akalan, şunu demek istiyor: Burjuvazinin düşünce ufkunu aşan bir sosyalist dünya görüşü olduğu gibi, burjuva ahlâkını aşan bir sosyalist ahlâk da vardır. Bu ahlâk bir mücadele ahlâkıdır; ve «Türk Sosyalizmi»nin bayrağı altında dövüşmek istiyen mücahitlerin, dâvasını yüklendikleri yoksul yığınların önünde, —onların sefaletile istihza edercesine— bir burjuva hayatı yaşamağa hakları yoktur ve olmamalıdır.

Başka bir deyişle, Akalan, şunu anlatmaya çabalıyor:

«Türk Sosyalistleri», felsefede maddeci iseler de, sosyalizm davasının idealistleri olmalıdırlar: Bezirgânları değil!

---

**DEVLER SAVAŞI**

Cüceler ellerine dev aynalarını geçirmişlerdi. Bu şeytanın işiydi; ve cüceler kendilerini dev sanmışlardı.

Tarihe altın harflerle yazılacak **DEVLER SAVAŞI**, bizde, böyle başladı.

## ŞECAAT ARZEDEN CIA UZMANI (1) VE CIA DEVRİMCİLİĞİ

CIA'nın meşhur «Türkiye Solu» uzmanı George S. Harris «Türkiye'de Komünizmin Kaynakları» (Boğaziçi Yayınları) adlı kitabında diyor ki:

«Komünizm, muhakkak ki bir kitle hareketi olamamış, bunu başaramamıştır.» (s. 10)

«Sosyalizm, bütün entellektüel güçlerin gayretine rağmen, hiç bir surette bir kitle hareketi değildi. Azınlık toplumlarında bile, sosyalist liderlerin etnik grupların hissiyatına oldukça israrla hitap etme gayretine rağmen, işçiler hareketi desteklemeye pek rağbet etmediler.» (s. 31, 32)

Fakat bu genel yargıyla beraber yine aynı kitapta şu iki istisnai (!) noktayı da kabul etmeden geçemiyor:

«Yine de İstiklal Mücadelesi'nin ilk safhaları esnasında, bir yerde, komünistlerin iktidarı elde etmelerine hemen hemen ramak kalmıştı. Bu tarihte komünist liderleri Anadolu ihtilâl hareketinin başlıca askerî gücünü teşkil eden önemli partizan birlikleri ile özel bir ilişki kurmayı becermişlerdi.» (s. 10)

«1923 yazında bir seri grevler patlak verdi, komünistlerin ekmeğine yağ sürüldü. Özellikle basım işçilerinin komünistlerin tesirine kapılmış oldukları görüldü.» (s. 182)

Buradan kolayca görülüyor ki Harris, genel yargılarında - görevi icabı— daha çok «düşüncesinin dilekleri»ni ifade etmiş... Harris demek istiyor ki: Türkiye'de «Sosyalizm bütün entellektüel güçlerin gayretine rağmen, hiçbir surette bir kitle hareketi...» olmamalı!... Yani kadroları, yığın hareketlerinden tecrit etmeli; ve bu aydıncıkları, soyut konulara, skolastik mantığın (medrese mantığı) kısır çekişmelerine iterek somut bir tezde anlaşmalarını önleyip, eylemsiz kılmalı...

Halbuki tarihî realite, «düşüncesinin dilekleri»ne uymamakta :

---

(1) Ata sözlerinden: Merd-i kıpti sirkatin söyler, şecaat arzederken...

KATKI'nın 12. sayısında (s. 2) açıkça belirtildiği ve yukarıdaki satırlardan, kendisinin de kabul etmek zorunda kaldığı gibi

«Birinci Dünya Harbi'nden sonra Türkiye'deki düzen müesseselerinden taşan bir yığın hareketi, —anti emperyalist, silahlı çeteler direnişi— Yeşil Ordu kadrosunu ve giderek Türkiye Halk İştirakiyyun Fırkası'nı doğurmuştur.»

«Mütareke zamanında ve Cumhuriyet'in ilk yıllarında şehirlerde büyümeye başlayan işçi yığınları, köhnemiş düzenin müesseselerine (mesela Loncalar) sığmayan —sendikalist— hareketler ortaya koymuş ve bu hareketlere dayanan bir marxist kadro (Aydınlıkçılar veya T. İşçi Çiftçi Sosyalist Partisi) oluşup yaşayabilmiştir.*»

şeklinde bir realite vardır.

Pek tabii ki Harris gibiler, sınıf yapıları ve görevleri itibariyle her şeyi ters gösterirler. Onların ifadelerini alıp «ayakları üzerine oturtmak» lâzımdır. O, neyin mahsulü olduğu bilinmeyen yahut Marks adında bir âhır zaman peygamberinin (!) doğmatik fikirlerine kapılmış veya Troçki adındaki bir cihangirin parlak vaadlerine aldanmış bir «güruh» olarak tanıtmak istediği ve fonksiyonu «müesses nizamı bozucu», «halkı kışkırtıcı» çalışmalar yapmak olan bir sosyalist veya komünist kadronun, yığınları harekete geçirdiğini iddia etmek zorundadır. Ancak biz biliyoruz ki, tarihî determinizme uygun olarak doğan yığın hareketleri, öncü kadrosunu oluşturur.

KATKI'nın 12. sayısındaki birinci sayfanın başında şu genel formül yer almaktadır:

«Bir sosyalist kadro (grup, parti, vs.) şayet marksist ise mutlaka —mevcut düzen müesseselerinden taşan— bir yığın hareketine dayanmalı veya onu desteklemelidir.»

Ve hemen altında

«Yoksa, sosyalist denilen bir kadronun, sırf ajitasyon ve propagandayla yığınları harekete geçirmesi diye bir madde mevcut değildir marksist literatürde...»

denilmektedir.

Demek ki bugün bizde kurulan partiler ancak Harris gibilerinin kurabileceği sosyalist (!) partilerdir.

---

(*) Aydınlıkçılar bu grev hareketlerinden önce, Komintern'in de tenkitlerine hedef olan bir «Aydınlar Klübü» şeklinde idi... İlk kitle yayın organlarını da (Aydınlık Fevkalâde Amele Nüshaları) bu hareketler sırasında çıkarmak durumuna geldiler; ve bu hareketleri organize etmeye yöneldiler.

Milli Mücadele yıllarında bizde oluşan sosyalist (komünist) kadrolar, maalesef hemen tamamen Leon Troçki'nin «Devrim Tevratı»nın etkisi altında kalmışlardı. Bu kadroları oluşturanlar, çoğunlukla, medrese öğretisinin etkisinde (ki hiç de kadirşinas olmayan Harris'in iddiasına göre, Batı'da okuyanlar da ancak papas skolastiğini kavrayabilmişlerdi s. 58), Komünist Enternasyonal'i, «sadakallahilazim» diyerek noktalanıverecek bir «Dünya İhtilâli»nden bekliyorlardı. Dolayısiyle onlar yalnız, «Dünya İhtilâli»nin kâbesi Moskova'ya dönüp, dua etmekten ve yardım dilemekten başka pek birşey yapmadılar. Hatta bu «Dünya İhtilâli» peygamberine (Troçki'ye) o kadar bağlanmışlardı ki, Marksist - Leninist öğretiyi derinine anlamak zahmetine bile pek katlanmadılar; ve bindikleri dal kesilir, dayandıkları zemin altlarından çekilirken, peygamberlerinin onları havada da kalsalar, kurtaracağından emin dervişler gibi, bu işi yapanlara —ileride yola gelecek zavallı gâfiller olarak— hoşgörüde ve yardımda bulundular. *

İşte bizim küçük burjuva aydınlar, sosyalizmin pratiğini bu Troçkist anlayıştan bellediler: Ahbaplardan bir grup oluşturursun... İlan edersiniz «biz sosyalistiz» diye... Elbet birgün bir peygamber dünya ihtilâline başlar, sizi de Türkiye şubesine baş yapar. Sizi Türkiye Devleti'nin başına getirdi mi, siz de başlarsınız sosyalizm yapmaya (!)...

Artık böyle peygamberler CIA'dan çıkıyor. Yani «(Second Coming of Trotsky) Troçki'nin İkinci Gelişi», CIA uzmanı şeklinde oldu; ve yine Türkiye'de çok iş görebilmekte...

Harris bundan emin olduğu için, kitabında çok açık veriyor:

Milli Mücadele sırasında Türkiye'deki «kendini komünist sayan» liderlerin aslında birer Troçkist olduklarını, bunların «Leninist Diyalektiğin cahili» bulunduklarını itiraf ediyor. Dolayısiyle kitabının başında iddialı bir şekilde öne sürüp ispatına başladığı, «Atatürk'ün anti - koministliği» hipotezi ile çelişkiye düşüyor. Demek ki Atatürk aslında anti - troçkistti; ve bu Troçkistlikleri tescil edilmiş kadroları tasfiye etti. Zaten, bir milli Kurtuluş hareketini tasvip etmeyecek olan da Lenin değil, Troçki idi.

Katkı Dergisinin 10 uncu sayısında (s. 5) şöyle denilmekte idi: «Atatürk, Troçkizmin ütopik evrensel sosyalizm anlayışı ve deneme-

---

(*) Kütahya Mıntıkasında İnhizama Uğratılan Âsi Ethem'e Mensup Şakîler Perişan Bir Halde Gediz İstikametinden ......... Etmektedirler.»

(Katkı Yayınları — Belgesel Sosyalizm Serisi No: 2, Türkiye Halk İştirakiyyûn Fırkası Yayın Organları I, s. 7)

sine karşı, tatbikatta en rasyonel cevabı verenlerdendir...»

Harris, derin bir koku alma duygusu ile, bir «Atatürk'ün ikinci gelişi»nin, «Troçki'nin ikinci gelişi» olan CIA devrimciliğini Türkiye'den söküp atacağını sezdiği için, «anti - komünist bir Atatürk yaratma» gayretini israrla sürdürüyor. Buna rağmen, Atatürk'ü Atatürk yapan, Milli Mücadele içindeki sola duvar çekmeyen gerçek devrimci karakteri hakkında şu tevilli ikrarlarda bulunuyor :

«Atatürk, 1921 şubatında, batılı bir muhabirle yaptığı ve Türkiye'de mevcut şartların komünizme elverişli olduğunu yalanlayan mülakatını yayınlatmakla beraber, haddizatında bu akımı yasaklatmakta hala pek istekli davranmamaktaydı. Ankara'da, komünistlerin, bu yüzden takibata uğradıklarını kabule yanaşmamaktaydı.» (s. 135)

«Cebesoy, 1921 Haziranında Çiçerin'le yaptığı bir görüşmede, bu koministlerin sadece parti üyesi olduklarından değil, **devamlı surette taktik hatalar işleyerek** şimdiki halde Türk halkının asla arzu etmediği ve Türkiye'de Büyük Millet Meclisinin kanun ve tüzüklerine açıkca ve doğrudan doğruya muhalif olan mevsimsiz sosyal bir ihtilale girişip **Türkiye cephesini zayıflattıkları için** tutuklandıklarını söyledi.» (s. 135)

«Atatürk'ün o zamanki anlayışı ile koministlerin sosyal değişim isteklerine pek bir diyeceği olmadığı meydanda idi. Hattizatında, koministlerin sosyal hastalıkları teşhisleri ve devası için sundukları reçeteleri zararlı olarak damgalamaya henüz hazır değildi. Kominizmi teorileri itibariyle, tehlikeli bulmamaktaydı. Daha çok Atatürk'ün, hareketle ilgili görüşlerini bulandıran Anadolu komünistlerinin, rejimine karşı gösterdikleri açık vefasızlık ve iktidar hırslarıydı.» (s. 167)

1920'lerde Anadolu'daki mücadelede en genel hatlarla realite odur ki : Başgösteren yığın hareketleri (köylülükte, silâhlı çeteler direnişi ve küçük bir azınlık olan işçilikte sendikalist hareketler), yeterli bilinç düzeyinde lider kadro çıkaramamış, dolayısiyle iyi organize olamamıştır. Ama, eşraf - küçük burjuva tabakalar bir devrimciyi lider edinip kendi sınıf karakterlerini aşılıya aşılıya sonuna kadar desteklemişlerdir. Bu son, başlarda, idealist millici olan eşraf - küçük burjuvaların palazlanıp, gerçek, tutucu karakteri ile bir burjuva sınıfı haline gelmesi demekti.

Demek ki tarihi şartlar burjuva devrimini gündeme getirmişti...

İşte Harris'in şu ifadeleri de, Türkiye'de gerçek anti - komünizmin başladığı ve palazlanmış burjuvazinin devrimcilerini teslim alarak, onlara, —ilerde düzecekleri neo - kemalizm'e malzeme olacak bir ta-

kım belgelere— mühür bastırdıkları dönemin ikrarıdır :

«Kemalist ihtilal, damarlarının sertleşmekte olduğunu ortaya koyan alâmetler göstermeye başladı. Genç devrimciler yaşlanmaktaydılar. «Kazanılmış haklar» su yüzüne çıkmıştı. Şimdiye kadar elde edilmiş bulunan tesirli, unutulmaz başarılarla yetinmek eğilimi ağır basmaktaydı.» (s. 214, 215)

Demek ki bugün Atatürk'ün, Millî Kurtuluş Harekâtında ortaya çıkan devrimci kişiliğini «anti - komünist» veya «komünizme karşı» göstermek isteyenler teoride Troçkist, pratikte CIA ajanıdırlar...

Demek ki bugün hangi yığın hareketine dayandığını veya desteklEyeceğini söylemeden, program ve tüzüğüne yazmadan ortaya çıkan, üstelik kendilerine devrimci sıfatlar yakıştırdıkları halde tüzüklerine yalnız «parlamenter yoldan iktidara gelince sosyalizm yapacağız» veya «iktidara gelince sosyalizm edeceğiz» yazan TSİP, VP, TEP, TİP, SP gibi kadrolar oportünist, Troçkist ve netice itibariyle CIA devrimcisidirler.

Bunlar, CIA'nın CHP'ye yönelebilecek idealist küçük burjuva aydın kadrolarını bölmek için hazırladığı geniş bir plânın araçlarıdır. CIA, CHP'nin tekrar Atatürk çizgisine gelme ihtimalinden korkmaktadır. Devrimci Atatürk'ün çizgisine gelmiş bir küçük burjuva kadrosunun, bu tarihi dönemde ve bugünkü Türkiye şartlarında ikinci bir burjuva devrimini gerçekleştirebilme olanağı yoktur. Yani bir «monopoller ülkesi» veya «finans - kapital merkezi» durumuna sıçrama yapamaz. Bunun için zaten, herkesi aptal yalnız kendini açıkgöz sanan kıytırık burjuvazimiz, diğer partiler aracılığıyla da bazı ülkelerde sondajlar yapmaktadır. Necmettin Erbakan'ın pek safca sürdürdüğü «bazı Arap ülkelerini kafa kola alma» girişimleri bunun açık delilidir... Emperyalist yayılma özleminin bu tür barışçı (!) denemeleri dışında, askeriyeden destekli Hitlervâri bir yayılma yöntemi ise bugünkü şartlarda Türkiye için hiç geçerli değildir.

O halde, CHP içine yığılabilecek bir idealist küçük burjuva aydınlar kadrosu iktidara geldiğinde, kendileri için dahi «herkese iş, herkese mama» sloganını gerçekleştiremiyeceklerinden dolayı büyük bir kısmı Atatürk çizgisinden, normal tarihi gelişim prosesine uyarak sola açılacaklardır.

**KATKI**

## LEGAL PARTİ KURULACAKSA CHP'NİN DİYALEKTİK DEVAMI OLMALIDIR

Bugünkü Türkiye'de bir legal sosyalist parti kurma işlemi, her bilinçli şahsı titretmesi gereken ağır bir sorumluluk altına girmek demektir.

Şu anda legal bir sosyalist parti kurulacaksa bu ancak CHP'nin —dışında— gerçek bir antitez alternatifi olarak kurulmalıdır. Yani onun faaliyet sahalarının dışında çalışmalı, yani onun kadrolarını bölmemelidir. Bu demektir ki çalışmalarında, CHP'nin başlıca çalışma sahaları olan parlamentarizm ve sendikalizme ağırlık vermemelidir... Yani düzen müesseselerinin dışına taşmış hareketleri esas faaliyet sahası olarak seçecek, bu hareketleri savunacak ve bu hareketlerin müesseseleşmesi yolundaki kitle isteklerini dile getirecek devrimci bir parti olmalıdır.

Ancak bu şekilde CHP'nin iktidara gelmesi ve geldiği zaman da gerekli reformları savsaklayamaması için yaptırım (müeyyide) uygulayacak bir gerçek alternatif olunabilir.

Bugün Türkiye'de en yaygın kitle hareketi işyerlerinde (toprak da dahil) yapılan işgal - boykot hareketleridir. Bunun böyle olduğunu sıkıyönetim yasaklarından da görmek mümkündür. Bu hareketlerin ilk hedefi olan «işyeri konseyleri» veya üretim birimlerindeki «işçi konseyleri» müessesesi CHP'nin forumlarında ele alınmış ve kitaplarına aynı adlarla yazılmıştır. (Demokratik Sol Düşünce Forumu, CHP Gençlik Kolları Yayınları Bilim Dizisi No : I) Yani CHP bu kitle atılımını parlamenter yollardan gündeme getireceğini ve savunacağını belli etmiştir. Bu teze angaje olan küçük burjuva iyiniyetliliğinin, tek bir partide (CHP'de) tekâsüf etmesi gerek ve yeterdir. Gerçek bir sosyalist parti ise ancak bu tezin yaptırımını oluşturmak durumundadır.

Halbuki şimdilerde kurulan zıpçıktı sol ve sosyalist etiketli partilerin hemen hepsi programlarına «iktidara gelince işçilerin yönetime katılmasını sağlayacağız» gibi soyut ifadeler yazarak oy avcılığına başvurmuşlardır. Biliyoruz ki, programına uzun uzun, soyut ifadelerle, iktidara gelince ne yapacağını yazmayı marifet sayan partiler, burjuva partileri değilse, oportünistlerin partisidir. Sosyalist geçinen bu partileri oluşturan kadroların 1970 - 71'lerde böyle bir tezden haberleri bile

yoktu. Onlar, o zamanlarda, işgal - boykot kitle atılımını savunan ve «işyeri konseyleri» müessesesi fikrini formüle eden KATKI Dergisi kadrosuna, Mao'cu açıdan, Troçkist açıdan tenkit ve saldırı yöneltmişlerdi. Bu kurnaz geçinen oportünist dar kafalılar, bugün nihayet burjuva yayın organlarından öğrendikleri «yönetime katılma» fetişini, partilerinin programına kazırken, KATKI'nın deyimlerini kullanan CHP'liler kadar bile dürüstlük ve bilim namusu göstermemişlerdir. Zaten bunlarda, bu meseleyi CHP'lilerden fazla olarak, diyalektik bir biçimde kavrayacak kafa da yoktur. Bu kadrolar, çoğunlukla skolastik mantık ile beyinleri yıkanmış, CIA zehiri ile zehirlenmiş, ceket yakası arkasında, gerektiği zaman gösterilmek üzere «sosyalist» rozeti taşıyan, «gomonizm taciri» kişilerden oluşmuştur. Bunlardan birşey beklemek değil, bunları sıkı bir şekilde «kalbura vurmak» veya elekten geçirmek gerekir...

Bu, CIA uzmanları tarafından ipnotize edilmiş, opsesyonlar içindeki sersemler takımı, şu an Türkiye'de kurulacak bir devrimci partinin tüzüğünün, şöyle maddeler ihtiva etmesi gereğini düşünemez ve anlayamaz :

— **«Partimiz, ezilen yığınlarımızın özatılımı olan, işyerlerindeki işgal - boykot hareketlerinin savunucusudur.»**

— **«Partimiz, bu en geniş çaptaki yığın hareketinin gayesini, işyerlerinde kurulması gereken İşyeri Konseyleri müessesesi olarak formüle eder.»**

— **«İşyeri Konseylerini, ......... şeklinde düşünürüz.» (Bkz. Katkı'nın 5 yıllık yayını)**

— **«Partimiz, bu yığın hareketlerinin, İşyeri Konseyleri olarak müesseseleşmesi için, —yani kitle bilincinin ortaya koyduğu ve emekçi kitlelerin bugün muhtaç ve lâyik olduğu müessesenin gerçekleşmesi için,— yasal yollardan olanak arayan bir organıdır.»**

— **«Partimiz, YIĞINLARIN MEVCUT DÜZENDE YAŞAYAMAYACAKLARINI ANLADIKLARI için düzen müesseselerinden taşan böyle bir hareketi ortaya koyduklarına inanır.»**

**— «Partimiz bu hareketlerin yasal yollardan müesseseleşmesine tek engel olarak, MEVCUT DÜZENDE EGEMENLİKLERİNİ SÜRDÜREMEZ DURUMA GELEN egemen zümrenin başvurduğu rejim dışı zorbalıkları ve en önemlisi olarak da, periyodik bir hal alarak adeta müesseseleşmekte olan «hükümet darbeleri»ni görür.»**

**— «Partimiz böyle bir zorbalık ve «yeniden düzenleme» girişimleri karşısında yığınların —öz atılımının tabii bir uzantısı olarak— genel işgal - boykota gitmelerini, lâyık ve muhtaç bulundukları müesseseyi fiilen gerçekleştirmeye çalışmalarını nefs-i müdafaa ve hak olarak görür.»**

**— «Partimiz bu şekilde yığınların, «anayasa bekçiliği»ni bir takım soyut kavramlardan devralıp fiilen yüklendiğinin somut delili olmaktadır. Çünkü partimiz inanır ki, cumhuriyet rejimlerinde anayasa bekçiliğini yığınlar yapar ve anayasalar değişirse yığınlar lehine değişir.»**

*

Reaksiyoner ve ultra - reaksiyoner kadroların legaliteyi zorlayarak kendilerini açıkça faşist ve dinci partiler olarak rejime kabul ettirip memleketin, devletin başına çöreklendikleri şu dönemde durumu diyalektik bir biçimde kavrayıp ifade ederek emekçi yığınların kılavuzluğu görevini legaliteye kabul ettirebilecek bir parti ancak böyle tüzük maddeleriyle gerçekleştirilebilir. Aksi halde sosyalist parti kurmak, «göstermelik demokrasi» oyununa katılmak olur.

Yukarıda ana tüzük maddelerini verdiğimiz bir parti CHP'nin gerçek bir anti - tez alternatifidir. Yâni CHP çizgisi, reaksiyoner ve ultra - reaksiyoner güçler tarafından pasifize edilir, fonksiyon yapamaz duruma getirilirse mücadele daha solda bulunan ama her hâlükârda bu çizgi ile çatışmayan Devrimci Sosyal Demokrat çizgide kabul edilecektir.

Ama bugün lâfla CHP'nin solunda bulunduğunu iddia eden sosyalist etiketli particikler, yalnız CHP'nin mücadele çizgisinde (başlıca sendikalizm, parlamentarizm) adam ayartıp kadro bölücülüğü, cephe bölücülüğü yapmaktadırlar. Meselâ normal olarak (partinin yapısı itibariyle) CHP'ye yönelmesi gereken «mebus olma» heveslilerine «yeni TİP»in tanıdığı yeni «imkân»lar bölücü rekabeti açıkça sergilemektedir. Sosyalist parti üyesi olma rizikosunun asgariye indirildiği ilân edilen «yeni TİP» tüzüğünde, sosyalizme geçişin «barışçı yoldan olabileceği **bir im-**

**kân olarak** ortaya çıkmış» bulunduğu müjdelenmektedir.

Bu partilerin «işçi lideri» diye ayartıp kadrolarına aldıkları (bir çoğunu herkesin CHP'li olarak tanıdığı) sendika başkanları da CHP'nin tabii elemanlarıdır. Bu sendikacılar gerçek sendikalist ve kariyeristtirler; yoksa sendika içinde çalışan daha sol çizginin adamı katiyyen değillerdir. Bülent Ecevit işte bu partilere dedi, «Gölge etmeyin başka ihsan istemez» diye... Onlar hem kadro bölücülüğü, cephe bölücülüğü ile teşekkül ediyorlar, sonra da Ecevit'e gidip «cephe birliği» teklif ediyorlar; böylece, uyanık liderleri Ecevit'e, aynı cephenin başka bir kumandanı olduklarını onaylatmak istiyorlar. Bu yutturmacayı kimse yemez... İşte Ecevit, bu partileri gözönüne alarak «bizden başka sol tanımıyoruz» dedi.

Demek ki Ecevit ile aynı kalitede varolmaya çalışan ve kantitatif büyüklük için yarışa çıkan (sidik yarışı) bu partiler yok olmaya mahkûmdurlar! Büyük kantite ergeç küçükleri yutacaktır. Bunların varolması, emperyalizmin ve işbirlikçilerinin CHP'yi cezalandırmak ve yola getirmek için yapacakları destekle mümkündür.

Gerçekte, solda, Ecevit çizgisinin diyalektik devamı olarak kurulacak bir parti Ecevit ile çelişkiye ve polemiğe düşmez. Onu, şartlar gerektirdiğinde gerçekten, fiilen destekler; şartlar gerektirdiğinde gerçekten, fiilen angaje eder. Ecevit'in gerçek sol alternatifi, ondan kalite farkıyla ayrılır. Meselâ suya nazaran dalga gibidir; tokuşmaları imkansızdır... Onun deyimleri ile ifade edersek Ecevit, «halka dayanıyoruz» der. Bu parti ise «halk hareketlerine dayanıyoruz» der. Ecevit'in oportünizmi, işte ancak böyle teşhir edilebilir. O, icabında, baskı dönemlerinde susturulmuş, sindirilmiş, çağ dışı öğreti ve telkinlerle uyutulmuş bir halka da dayandığını söyleyerek, —ne yapalım halk bu seviyede diyerek— iktidar olabilir; Yâni bu uyutma yöntemlerine angaje olarak istismarcı iktidar örneklerini verebilir. Meselâ zaman zaman iktidarı devredeceği baskı yönetimlerinin, «güleryüzlü hükümet» alternatifi olma rolünü de kabullenebilir. Yâni skolastik bir «halk» deyiminden, «mutlu bir azınlık ve onun baskı rejiminde susturulmuş, ezik yığınlar» da anlaşılabilir.

Ama, düzen müesseelerinden taşan bir «halk hareketi», halk ihtiyaçlarının tezahürüdür. Önemli olan, bunun iktidar olabilmesidir. **Halk hareketleri, kendi iktidar biçimlerini oluşturarak iktidara gelir**...

Diyalektik düşüncenin malzemesi fenomenler, skolastik düşüncenin malzemesi ise objelerdir...

Aynı şekilde kolayca anlaşılacağı gibi, memleketimizde, şu merha-

lede kurulmuş olan sosyalist etiketli partilerin elemanları da Diyalektik Materyalizmin, Marxizmin cahilidirler. O halde bulundukları sınıf (küçük burjuva) itibariyle olduğu gibi, mantık yapıları bakımından da CHP'lidirler. Demek ki bu partiler açıkça ve yalnız kadro bölücü, kargaşa yaratıcı provokasyon partileridir.

Çünkü, **«sosyal sınıflar» realitesini kabul etmek ve skolastik bir «emekçi sınıf» veya «işçi sınıfı» kavramına dayanmak, bilimsel sosyalist veya marxist olmak için hiç de yeterli değildir.** Bu kavramlar ütopik ve oportünist sol partilerin seçim propagandalarında kullandıkları başlıca istismar vasıtasıdır. Burjuvazi açısından da, parlamentoya birkaç temsilci sokunca, aralarındaki bütün problemlerin çözülüvereceği, «kardeş sınıflar» anlayışı demektir.

**«Sınıf» kavramı, Marx'tan daha eski aşamaların, Diyalektik Materyalizme varamamış bir sosyalizm anlayışının mahsulüdür.**

**Marx'ın, bu skolastik anlayışı kökten değiştiren (kalite değiştiren) katkısı, «sınıf savaşları» veya «sınıf mücadeleleri» kavramıdır.**

O halde Bilimsel Sosyalist, Marxist bir kadro «sınıf mücadeleleri»ne dayanmalı, somut durumun somut analizinden, dayandığı «sınıf mücadelesi»ni belirli bir kitle hareketi olarak teşhis ve tespit edebilmelidir.

«Sınıf mücadelesi» kavramını hiçbir zaman «sınıf» kavramı gibi yalnız bir lâf olarak kullanabilmek olanağı yoktur. Ezilmiş, sindirilmiş bir «sınıf»ın temsilcilerinden, bir kuklalar kadrosu çıkarılabilir; ama «sınıf mücadelesi», somut gereksinmelerin sözcülerini, bir sınıf atılımının öncülerini ortaya çıkarır. Meselâ, «sınıf» temsilciliği payesine yaslanarak sırtüstü yatmak —veya gomonizm tüccarı, spekülâtörü olmak— mümkündür; ama «sınıf mücadelesi» temsilciliği, daimî dinamizm ister.

**Yani bir Bilimsel Sosyalist veya Marxist kadro (veya parti), daima somut yığın hareketlerinin temsilcisi durumunda varolur.**

Enternasyonal'in Komünist Partisi, hem bütün dünyadaki, hem de kendi memleketindeki oluşmuş ve oluşacak bütün (stratejik) yığın hareketlerinin temsilcisidir. Buna göre kendi memleketinde yığın hareketleri bastırılmış olsa bile —evrensel hareketle de ilişkili olduğundan— evrensel hareketlere dayanarak, o taktik merhalede, soyut bir seviyede, ülkedeki «sınıf mücadelesi»nin temsilcisi olarak kalabilir.

Demek ki ancak ve yalnız Enternasyonal'e bağlı bir Komünist Partisi'ne, —sürekli olarak evrensel işçi yığın hareketlerine dayandığı ve dolayisiyle kendi ülkesinde de «sınıf mücadelesi»nin stratejik temsilcisi olduğu için— o ülkenin **işçi sınıfı partisi** denir; ki O da tektir.

Yoksa, işçi sınıfı partisi deyince, o ülkedeki işçi sınıfının temsilcilerinden oluşan bir kadroyu anlamak, en azından oportünist sosyal demokrat (veya halk partili) olmak demektir.

Artık kolayca anlaşılır ki bugün Türkiye'de legal olarak kurulan ve hepsi de işçi sınıfı partisi olmak, işçi sınıfını temsil etmek iddiasını taşıyan partiler, —kanunen Komünist Parti kurmak yasak olduğuna göre— en azından oportünist olduklarını kabul etmek zorundadırlar... Bu partilerin, «görevli memur» olmayan ve kendini marxist sayan kurucuları varsa, marxistlik iddialarını sürdürebilmeleri için derhal savcılığa ihbarda bulunup partilerini kapattırma yollarını aramalıdırlar(!)... **Bugün Türkiye'de ancak belli bir taktik merhale için legal devrimci bir parti kurulabilir.** Zaten, Enternasyonal'in ilga edilmiş olması, co - existance ve detant politikaları, bize taktik merhaleler için yersel pratiklerde özerklik tanımıştır. **Ancak, böyle bir parti, memlekette belirli (somut) bir işçi kitle hareketine ve enternasyonal alanda da, evrensel taktik politikalara uygun, belirli asgarî müştereklere dayanır.**

Kafalarının ermediği seviyelerde «birşeyler(!) ispat etmek» yarışına çıkmış olan, sosyalizm sempatizanı küçük burjuvalar artık, «Enternasyonal'in Komünist Partisi» opsesyonundan ve fobisinden kurtulmalı; ve anlamsız bir «esas duruş» vaziyetinden «rahat»a geçip, kendilerini oldukları gibi ortaya koyarak, memleketin objektif realitesinin saptanmasına katkıda bulunmalıdırlar.

*

Açıkça görülüyor ki, son zamanlarda kurulan sosyalist etiketli bütün partiler, sağ ile uğraşan en geniş cephe CHP'yi soldan vuran (arkadan vuran), reaksiyoner ve ultra - reaksiyoner güçlerin müttefiki durumunda olan provokasyon partileridir.

Bu partileri böylece suçüstü yakalar ve teşhir ederken yalnız yıkmak için çalışmadığımızı da gösterdik; ve şu tarihî süreçte kurulabilecek bir legal sosyalist partinin tüzüğü için gerekli maddeleri önerdik. Bu durumda artık Türkiye'de diyalektik metoda hakim beyinlerin bulunduğu anlaşılmalıdır... Ayrıca bütün polisiye ve sosyalist etiketli çabaların bu beyinleri tecrit etmek, izole etmek gayesini güttüğü de anlaşılmalıdr.

O halde işbirlikçi burjuvazimiz ile «dünyayı aldatma yarışı»na çıkmış küçük burjuva sosyalistlerimize yüz verilmemelidir; onlar elbirliği ile dünyaya, olmayan bir şeyi, «Türkiye'de demokrasinin olduğunu» ispat etmek gayretine düşmüşlerdir...

«Türkiye'de adam yok ki, Türklerden marxizmi anlayan yok ki; bu durumda şu zıpçıktı partiler ehven-i şerdir; hiç olmazsa sosyalizmin ismini yayıyorlar.» şeklinde bir yanlış yargıya varılmamalıdır. Türkiye'de marxistler vardır. Türkiye'de bugün olmayan asgarî «burjuva demokrasisi»dir. Türkiye'de bugün ehven-i şer olan CHP'dir. Diğer zıpçıktı partiler ise, geniş yığınları sosyalizme karşı aşılayan, halkı sosyalizmden, sosyalistlerden nefret ettirmek için kullanılan âletlerdir.

Memleketimizdeki gerçek marxist aydınları daha sıkı bir şekilde tecrit etmek, sosyalizmi, işçi yığın hareketlerinden ayrı, bir kadro hareketi olarak tanıtmak ve yığınları «çirkin yüzlü sosyalizm» ve «gomonizm umacısı» ile korkutmak, yıldırmak gayesi güden, CIA'nın, işbirlikçilerin, holdinglerin maddi ve manevi desteğinde icra-i faaliyet eden bu «provokatif sosyalist partiler harekâtı» beynelmilel sahada da tecrit edilmelidir. Bunun aksi beynelmilelcilik anlayışına sığmaz.

*

Mücadele, kadroların provokatörlerden temizlenmesi, arındırılması mücadelesinden ayrılamaz. Karşımızda, büyük maddî imkânlarla tezgâhlanan provokasyonlar vardır. Biz, pragmatik bir düşünceye kapılarak, bu kadrolarla çalışıp bir netice elde edemeyiz. Çünkü elimizi versek, kolumuzu alamayız... Karşı taraf bütün çıkış yollarını kapamaya çalışırken, bırakalım çözülme devam etsin; hatta çözülmeyi hızlandıralım. Gösterelim yığınlara diyalektik metodun yanılmazlığını, beyinlerin aldanmazlığını... Çünkü beyinler beynelmileldir... Kafalarında et parçası taşıyanlara ispat edelim ki, kadrolarda kantite (çokluk), hiç birşey ifade etmez. «Baş Hesabı» yaparak parti kuranlar, gerici güçlere, kargaşaya hizmet ederler. Büyük devrimler, gerçek atılımlar, geniş yığın hareketlerini diyalektik bir biçimde kavrayarak formüle edebilen üç - beş devrimci aydının liderliğinde gerçekleşmiştir. «Yığınlarca benimsenip maddi güç haline gelebilen», formüle etmek için üç - beş devrimci aydının kâfi geleceği, somut fikirlerdir; bir sürü küçük burjuva allâmenin gayet ilmî(!) gevezelikleri değil...

*

Geniş bir plân çerçevesinde düşündüğümüzde bu kariyerist, oportünist küçük burjuva sol kadroların devamlı ikazlarımıza rağmen seçtikleri (beğendikleri) ve destekleyecekleri yığın hareketlerini belirtmekten israrla kaçınmalarını sırf onların bilinçsizliklerine ve oportünistliklerine ve sersemliklerine bağlayamayız. Muhakkak ki böyle kadroları güden daha yüksek bilinçli iradeler vardır. Biz yakinen biliyoruz

ki, bu kadroları oluşturan adamlar «devrimci yığın hareketi» deyince büyük çoğunlukla «işçilerin koyun sürüsü gibi bir araya getirilerek sokaklara, meydanlara salıverilmesi» şeklinde bir demode komünalist hareketi, yahut «kurtarılmış bölge»den veya bir sınır komşusu memlekete bitişik bir bölgeden başlatılabilecek Vietnam tipi silâhlı bir halk savaşını anlarlar. Bilindiği gibi birinci tip hareket (tarihen sabittir ki) polislerin çok beğendiği bir sindirme, yıldırma ve pasifikasyon hareketidir. İkinci tip hareket ise emperyalizmin, sorunların çözümünü ertelemek için bilhassa Orta Doğu'da 60 yıldır uygulayageldiği «böl ve yönet» taktiğine zemin hazırlamak demektir.

Belki de emperyalizmin beyinleri, bütün Türkiye'yi işbirlikçileri vasıtasıyla bir merkezden idare edemez, ekonomik ve politik duruma hakim olamaz duruma gelirken bu tür devrimci kadrolara yeşil ışık yakacaktır. Kendisi ve işbirlikçileri direkt olarak Türkiye'nin batısı ile ilgilidir, yatırımları batıda ve deniz kenarlarındadır. Zaten Batı Avrupa'daki Avrupa haritaları yalnız Ege havzasını Avrupa'ya bağlı göstermektedr. Ayrıca bazı haritalar da Ege havzasını, Helenya, Trakya ve İyonya şeklinde üç parçalık bir Grek Federasyonu olarak önermektedir. Emperyalizmin düşünen beyinleri iyi biliyor ki Türkiye'nin batısı ile doğusu arasındaki ekonomik fark, bir aşamadan sonra buralardaki halklar arasında uzlaşmaz sosyal çelişkiler yaratacaktır. Emperyalizm, binlerce yıl birarada yaşamış, gelenek ve görenekleri kaynaşmış, kültürleri benzeşmiş bu halkları ırkçı, şoven, milliyetçi öğretilerle bölmeye hazırdır.

Görevi ancak ve yalnız gerçek yığın atılımlarını teşhis etmek, bu atılımların hedefini tespit ve formüle etmek (kısa ve açık, veya somut olarak ifade etmek), ve kitlelere bu hedef istikametinde organizatörlük ve rehberlik etmek olan devrimci bir aydın hiçbir şekilde bölücü bir tertibe angaje olamaz.

Maksadımız işsizler ve topraksızlar ordusunu dağlara çağırarak onlara ölüm veya ekonomisi gayet geri olan ufacık bir bölgede milli bağımsızlık ve sosyalistcilik oyunu vaadetmek olamaz. Bu, memleketin curufunu alıp, kaymağını emperyalizme hediye etmek demek olur.

Bugün memleketimizde sosyalizme geçiş pratiği için daha iyi şartlar oluşmuştur. İşgal - boykot atılımları doğrultusunda çalışıp yığınlara işyerlerine sahip çıkma bilincini vermeliyiz. Bu bilinci kazanan yığınlar artık en sağlam yerlerden (fabrikalar ve tarlalar), —ekmek ka-

pılarından— yurt sathına perçinlenmiş olacaktır. Böyle bir perçini değil üç beş satılmış işbirlikçi, tam teçhizatlı en modern işgal orduları bile sökemez.

Marxist metotla mücehhez, Lenin'in pratiği ile ışıklı olarak, küllenmek üzere bulunan devrim meşalesini Atatürk'ten devralacak gerçek sosyalist partimiz kurulduğu zaman emperyalizm, karşısında, yaptığı en geniş plânları (tertipleri) bile irca edecek —boşa çıkaracak— daha geniş plânlar bulacaktır. Ve öğrenecektir ki özgür yığınların ortaya koyacağı plân ve programların sağlam mantığı ile en kurnaz CIA «computer»i bile başa çıkamaz.

Ama bugün, herşeyden önce, yaratıcı bir düşünceyle daima geliştirilmekte olan evrensel taktikleri izleyip, anlayarak, «beşinci sınıf CIA ajanı» ile «dar gelirli polis memuru» kafasının (mantığının) üstüne çıkabilecek bir kadro oluşturmamız gerek...

**KATKI**

## BURJUVA - KÜÇÜKBURJUVA İTTİFAKININ BAŞ NEDENİ OLAN, TROÇKİST VE RADİKAL SOL ANLAYIŞA KARŞI, DETANT'IN YERSEL PRATİKTEKİ İZDÜŞÜMÜ OLAN «KÜÇÜKBURJUVA TABAKALARI SOSYALİST HAREKETE ANGAJE ETMEK» TAKTİĞİNE SAHİP ÇIKMALIYIZ

Türkiye'de artık bu aşamada ya dünyanın diğer bütün ilerici partilerinin saygınlığını kazanacak gerçek bir sosyalist parti kurulacak ve Türkiyemiz halkının özgür iradesine tâbi olarak dünyanın gelişme sürecinde lâyık olduğu yere oturacak veya yoksul yığınlarımızın dolayısiyle Türkiyemizin sorunları, son sözü büyük devletlerin söyleyeceği bir dünya problemi hâline gelecektir. Bu ikinci halde bizim yapacağımız görev yoksul ve çilekeş yığınların uzayıp giden ıstırapları üzerine daha fazla «sosyalistcilik» oyunu oynanmasına müsaade etmemek olacaktır. Bu konuda dünyanın emekçi yığınlarından yana olan bütün örgütlerinden, «sosyalistcilik» oynayan bu palyaçolara karşı uyanık bulunmalarını bunlara her ne şekilde olursa olsun yüz vermemelerini istiyeceğiz.

Burjuvazi ve emperyalist işbirlikçiler hala Türkiye'deki sosyalizmden, sosyalistlerden şüphe duyan geniş küçük burjuva tabakaları kendi faşizm özlemlerine en büyük destek olarak kullanmaktadır. Sosyalistlerin, bu küçük burjuva tabakaları, bütün tereddütlerini izale edip, büyük bir açık kalplilikle ikna ederek, yanlarına almalarından ödleri kopmaktadır. Gerçek sosyalistlerin geniş küçük burjuva tabakaların büyük bir iç huzuru ile ilerici hareketlere katılmalarını sağlayacak demokratik tezler ve programlar geliştirmelerinden ve öne sürmelerinden son derece korkmaktadırlar. Onlar sosyalist öğretiyi küçük burjuvaların havsalasına (dar kafalarına) sığmayacak doğmalar şeklinde sunmaktadırlar. İçinde bulunduğu üretim ilişkilerinden kurtulmadıkça kavramasına imkan bulunmayan bir enternasyonalizm anlayışını, bir din inkârcılığını bir sosyalist ahlâk anlayışını sosyalizmin âmentüsü olarak öne sürmektedirler.

Küçük burjuva, enternasyonalizmi, özlemi ile yanıp tutuştuğu ama imkan bulamadığı bir «turistik dünya seyahati» veya bir «dünya gezginciliği macerası» şeklinde,

Küçük burjuva, din öğretisinin negasyonunu, kendisini yıllarca baskı altında tutan bir «Allah»a küfretmek kabadayılığı olarak,

Küçük burjuva, insan özgürlüğüne dayalı sosyalist cinsel ahlâkı, arada sırada yapılması gereken kaçamak, «cümbüş» veya «âlem» şeklinde anlar.

Ve bunun neticesi olarak pek tabiidir ki küçük burjuvanın enternasyonalizmi, parasının kalmadığı veya iyi eğlenemediği zaman bitmiştir. Bu durumda bulunduğu ülkeyi «gâvuristan» ilân edip aşırı milliyetçi kesilmesi an meselesidir.

Küçük burjuvanın anti - dinciliği olan «Allah»a isyan, bir zor karşısında derhal aşırı tapınmaya dönüşür.

Küçük burjuvanın sosyalist cinsel ahlâkı (!) olan «cümbüş» veya «âlem», coşkunun geçmesiyle beraber, yerini «kutsal aile»nin özlemine bırakır.

Bizde sosyalizme gelen gençlerin büyük bir kısmı Şoven Türkçülük propagandasından komando eğitiminden veya aşırı mutaassıp din öğretilerinden gelmekte dolayısiyle bu aptalca baskıdan kurtulmanın coşkunluğuna saplanmakta ve kendini anlayamadığı seviyelerde göstermek istemektedir. Meselâ aşırı enternasyoialist ve anti - dinci filan...

Demek ki küçük burjuvanın zaman zaman depreşen zavallı isyancıkları, en ileri(!) sosyalizm kisvesine bürünse de bunlar «daha adil bir eski düzen» isteğinden öte bir anlam taşıyamaz; ve hepsi daima burjuvanın tabii ajanı durumundaki döneklerdir.

İşte Türkiye'de ekonomik ve politik buhran dönemlerinde radikal lâflarla, iddialı etiketlerle ortaya atılan küçük burjuva sosyalistleri, —belki de az gelişmiş olduğu için son derece kurnaz olan— Türkiye işbirlikçi burjuvazisinin, kayıtsız şartsız hakimiyetini sürdürmek için dışa karşı göstermelik olarak kullandığı bir «demokrasi aksesuarı»ndan başka bir şey değildir.

Ya gerçek devrimci bir parti yahut faşist taslaklarının gerçek yüzü!

**KATKI**

## 1 MAYIS (1)

Mayıs bütün sînemizin süslü güzel gelini
Sanatının elmasiyle tezyin eder kendini
Kalbindeki gizli aşkı mesaiyi benimser...
Demir renkli çehresinde altın nuru gülümser.
Doğdu bugün medeniyet insaniyet güneşi
Kapitalist hayatının söndü artık ateşi

***

Nasırlanan ellerinde emekçinin şan vardır.
Ey emekçi vur çekici, vur oturma şan artır
Bir mayısın hâtırası sevdasıdır ebedî
İnsanların gözlediği kutlu bayram bu idi
İşte bütün insanlığı tes'îd eden gün bugün
İşte bize pek sevinçli meserretli bir düğün

***

Ayrı yoktur bu meslekte işçi birlik koludur
Bu mes'ut gün dertleşmenin en birinci yoludur
Kutlu olsun bu mubarek, ferahlı gün arkadaş
Bugün sanat çiçeğiyle taçlanıyor her bir baş

---

(1) **Yeni Hayat**, sayı 7, s. 3

## ANADOLU'DA YENİ GÜN YAZARI MUHİDDİN'in GÖRÜŞLERİ

Ankara'da Yunus NADİ'nin çıkardığı **Anadolu'da Yeni Gün** gazetesinde, en güçlü yazarlardan biri de Muhiddin'di. Muhiddin, **Türkiye'ye özgü bir Komünizm** nazariyesini işlemeğe çalışanlardandı. Yazılarını, gazetenin ilk sayılarından başlıyarak izliyebiliyoruz.

10 numaralı sayıda **Program** başlıklı yazı yer alıyor. Yazar diyor ki:

«Geçen yıl âdeta Moskova çevresinde kuşatılmış bir halde duran Rus Bolşevikliği bugün her taraftan dünyaya yayılmış bir halde bulunuyor. Merkezî Avrupa'da pek önemli bir kaynaşma baş göstermiş; Almanya, Macaristan - İngilizlerle Fransızlar için - pek ziyade endişe verici bir durum almışlardır. Varşova boşaltıldı, Leh ordusu alt üst oldu, Avrupa Komünistleri harekete geldiler. Şu halde artık tereddüde mahal yoktur. DÜNYA İNKILÂBI GERÇEKLEŞMEK ÜZERE BULUNUYOR. Hiç bir kuvvet bunun önüne geçemiyecek. Belki de sonbahar yağmurları yeryüzünden zulüm ve itisaf siyasetinin son enkazını silip süpürecek olan sellerle beraber gelecektir. Bu kadar yakın bir inkılâb ihtimali karşısında ve bu inkılâbı yapacak kuvvetlerin başlıca çarpıştıkları yerlerden biri üzerinde bulunduğumuz halde, bizim için de biricik kurtarıcı olan hayırlı vak'aya karşı henüz vaziyetimizi tamamiyle belli etmiş değiliz.

Dünya durumunu ve bu arada durumumuzu biraz tetkik ve tahlil edelim : Dünyada iki büyük fikir arasında bir mücadele vardır; muhtelif sebepler tesiriyle bu mücadeleye biz de iştirak etmiş bulunuyoruz. İlk safhasında, başlangıcında mücadele belki de bize bu şekilde görünmüyor; sadece gâlibin zulmüne mağlûbun isyanından ibaret bir şey olarak anlaşılıyordu. Eğer bugünkü mücadele sırf bundan ibaret kalsaydı neticede belki de yenilmek vardı. Halbuki mücadele maddi kuvvetlerle çözülemiyecek olan bir safhaya girmiş; iki fikir ve iki sistem arasında dövüşülen bir davaya inkılâb eylemiştir. Zâhire değil, bâtına doğru kısa bir bakılsın, görülür ki yeni fikir galebe etmedikçe bizim için ne bugünkü bâdireden kurtuluş ne de istikbâlde yaşamak imkânı yoktur... Hem Bolşeviklere istinat etmek hem de onlardan büsbütün ayrı düşünmek kabil olmadığını anlamayanlar varsa bunlara karşı ancak hayret ederiz. Lakin şunu da bilmeliyiz ki, eğer memleketin dahi-

linde muhtaç olduğu derin islahatı, bolşeviklik örneği üzerinden, sırf bir taklitçilik olarak alamayız. Bizde ne büyük toprak meseleleri, ne büyük sermayeler, ne kesif işçi gürültüleri vardır. Binaenaleyh biz yeni fikrin bizdeki tatbikatını büsbütün başka bir şekilde yapmak mecburiyetindeyiz. Sosyal ve politik yapımız, içtimaî ve siyasî bünyemiz, özellikle ekonomik ihtiyacımız bize böyle emrediyor. Bolşeviklik dersinden elde edeceğimiz istifadelerden biri de, memlekette kanlı ve gürültülü inkılâblar yerine tedricen ve ahenkü vifaka dayanan istihâleler vücuda getirecek bir yol tutmak olmalıdır. Bugünkü meseleleri çözerken, gerekli olan **çevirme programlar değildir**; memleketin yapısından doğan canlı ve gerçek planlardır. Bolşevikler halkın yönetimini özel bir sınıf imtiyazı olarak tanımak fikrini yıktılar. Bizde de bu fikrin yani Hükûmet memurları fikrinin, BÜROKRASİ fikrinin yıkılması; halkın kendi kendini yönetebilmesini kâfil bir usul konması lâzımdır. Fakat, Bolşevikler sermayeleri de yıktılar ki, bizde yıkılacak sermaye bulunduğu fikrinde değiliz. Ancak **kamu menfaatleri** fikri özel çıkarlar fikrine, emek de ihtikâra hâkim olmalıdır. İşte, düşünülebilecek bir programın birkaç temel noktası bunlardır. Bu çözüm yolundan büyük bir çoğunluk hoşnut kalacaktır. Bu öyle bir program olmalı ki CİHAN İNKILÂBInı, DÜNYA DEVRİMİni adım adım tâkib etsin, fakat hiç bir zaman memleketin zararlı sarsıntılarına imkân bırakmasın.»

⁂

Yazarın «Bir İtiraz!» başlıklı yazısı **Program** başlıklı yazısının devamı mahiyetindeydi. Gazetenin 15 inci sayısında şu açıklama var : «Muhiddin Bey **Program** başlıklı yazısında, çok lüzumlu gördüğü bir programın tasavvur edilebilecek bir örneğine temel olmak üzere bazı fikirler ileri sürmüştür. Bu yazı, Komünist bir okurun, S. Hacıoğlubey'in şiddetli muahazasına **uğradı.**»

İşte, Muhiddin, «Bir İtiraz» başlıklı yazısında buna cevap veriyor ve diyor ki :

«Yazımızın açıktan açığa İnkılâp taraftarı olan birinci kısmını okuyarak pek memnun kalan okurumuz, S. Hacıoğlubey, «bir takımlarını gücendirmiş olmak korkusile» ikinci kısımda telâşla ricat ve Bolşeviklikten uzaklaşmaya başlıyarak «memleketin bünyesinden doğan canlı ve hakikî planlardan» bahsettiğimizi söylüyor ve bizi hem yeni fikre taraftar olmak, hem de onun aleyhinde bulunmak ve çelişki içinde bulunmakla suçluyor.

Yazımızda ne korku ve telaş, ne de tenakuz ve ricat bulunmadığına inanıyoruz. Hatta, okurumuzun sandığı gibi, KOMÜNİZM FİKRİNE

MUHALİF OLMAK şöyle dursun, ona belki de kendisi kadar, belki de daha fazla dostuz. Bununla beraber biz kendisinden hayli farklı düşünüyoruz ki, işte itirazı mucip olan makale de bu ayrılığı gösterecek birkaç çizgiyi ihtiva ediyordu.

Açıklıyalım : Komünizm hakkındaki fikirlerde memleketimizin çoğunluk taraftarları pek zararlı bir nokta-i nazarla hareket ediyorlar. Sanıyorlar ki dünyada mevcut olan bütün sosyal meselelerin çözümü için Karl Marks'ın Avrupa Toplumunu göz önünde tutarak vücuda getirdiği programı her memlekette aynen tercüme etmek, tıpatıp çevirmek yeterlidir. Biz ise o kanaatteyiz ki, komünizm böyle anlaşıldığı zaman yanlıştır, KARL MARKS'IN KENDİSİ BU KOMÜNİZMİN ALEYHİNDEDİR. Komünizm bir ruh, bir görüş ve anlayış tarzı, bir sistemdir. Karl Marks'ın Avrupa Toplumlarına bakarak vücuda getirdiği Program ise ancak bir şekil olabilir. Komünizm ruhu içinde birbirinden az veya çok farklı herhangi bir şekil tasavvur etmek, herhangi bir biçim düşünmek kabildir. Bolşevizm, komünizmin bir şeklidir. Bolşevik olmaksızın komünist olmak kabil olduğu gibi, komünist olmak için de mutlaka Karl Marks'ın çizdiği uygulama Programını aynen kabul etmek zarurî değildir. Yani, **Marks'ın Programını tıpatıp benimsemeden komünist olabiliriz ve komünist olduğumuz halde Bolşevik olmayabiliriz.**

İlk bakışta, bu, garib görüneceği için, biraz daha açıklıyalım :

Karl Marks, fesad içinde bulunan insan toplumunu islâh için, şimdiye kadar tarihin sürükleyip getirdiği fikirleri büsbütün atmış, hayatı sosyal ve ekonomik ihtiyaçlara göre düzenlemeye mâtuf bir noktainazarla maydana birkaç nazariye koymuştur. Bunun temeli şunlardır :

1) Tabiat üstü bir Hükûmet Kuvvetini ortadan kaldırarak, bunun yerine herkes için umumi müşterek olan işleri görecek bir örgüt koymak;

2) Sosyal adalete esas olmak üzere emeği tanımak;

3) Herhangi bir millî varlığı onun molekülleri (cüzü, fertleri) olan insanlar arasında eşit olarak bölüştürmek;

4) Gerçek çıkarların hakikî gerçekleşmesini ancak umumî çıkarların ahenk ve birliğinde aramak.

Bu esaslarda, biz de, tamamile muarızımız gibi düşünüyoruz. Kamu hizmetlerinin şu veya bu tarzda yapılması, işçinin şu kadar çalışması, emekle kapital arasındaki münasebetler gibi meselelere gelince, bizce bunlar teferruattan başka birşey değildir. Bundan dolayıdır ki, hayatı kesif bir varlık sahibi olmıyan memleketlerde de komünizm için yer olabileceğine inanırız. Karl Marks bozulmuş burjuva toplumunu

yıkmak için **proleterya diktatörlüğünü** kabul etmişse, maksadı zevk için bir diktatörlük, mutlaka kan dökmeğe matuf bir İhtilâl istemek değildir. Avrupa toplumunun dünkü biçimine göre bu tedbiri övütliyen KOMÜNİSTLER PÎRİ, bugünkü ve yarınki ahvâle bakıp başka bir tedbir övütliyebilirdi. Demek isteriz ki, komünizmi Karl Marks'ın teferruat ve uygulamaya ait Programında görmek, hayatı, ihtiyaçlara ve icaplara ve özellikle değişikliklere ve istihalelere göre değil herhangi bir nazariyenin zihinlere yeretmiş kaidelerine göre anlamak demektir ki, işte biz buna muhalifiz.

Muhiddin, komünist muarızına karşı, biz de komünistiz —diyor— fakat, Marks'ın Programını olduğu gibi almak zorunda değiliz. KOMÜNİST OLDUK DİYE DE, HİÇ KİMSE BOLŞEVİK OLMAMIZI ŞART KOŞAMAZ.

Yazar devam ediyor :

Bugünün bize ait meselelerini çözmeğe mâtuf bir icraat Programı hazırlamak bahis konusu olduğu zaman **selâmetimizi kesin zaferinde gördüğümüz yeni fikre** karşı alacağımız durumun ruhu burada olmalıdır. Marks'ın Programını Bolşevikler bile henüz ancak nazarî olarak uygulamışlarken, biz —önümüzdeki dersten faydalanmayı düşünmeksizin— elimize geçen bir kitabı çevirmek suretile iş görülmesine muhalifiz. Bizde tasarruf hakkı meselesi mesele değildir. Kapital yani sermaye dedikleri şey ise hemen hemen yoktur. Buna binaen, üstünkörü bir kaide tapıcılığının hatırı için bunlara kayıtsız şartsız saldırmakta bir zevk tasavvur etmek kabil olsa bile, bir fayda bulunmıyacağını iddia ediyoruz sanılmasın. Fakat, iyi bir icraat programının **tedriç ve tekâmül ile, basamak basamak bir gelişme ile, pek az bir zaman zarfında, bunları birer birer çözerek, sarsıntısız ve gürültüsüzce, büyük bir İnkılâp vücuda getirebileceğine inandığımız için, bizde sormaya ve tasarruf hakkı aleyhtarlığı edebiyatının taklit bir romantizm olduğu fikrindeyiz.** Biz çok mücadele etmiş, çok yorulmuş, çok harab olmuş ve özellikle medenî teşkilâtça çok geri kalmış bir milletiz. Bu kadar mücadelelerden ve zararlardan sonra, elimizde kalan millî kuvvetleri birbirlerine karşı boş bir mücadele ile israf edecek olursak bunu en az **cinnet** kelimesile vasıflandırmak ve çılgınlık saymak gerekir. O suretle davranmalıyız ki, şu kırık dökük memleketin her cüzü' kuvveti, gücünün en küçük parçacıkları DÜNYA İNKILÂBInın gerçekleşmesinde bir unsur ve bir faktör olsun. Bizdeki sosyal ve ekonomik şartlar, Avrupa Toplumlarında en ince teferruatına kadar teşekkül ve taazzuv etmiş şartlardan pek ayrıdır. Oysa, bu sürekli şartların yanıbaşında bir

de hâlin, bugünün doğurduğu ârızî, gelip geçici şartlar vardır ki, bizim DÜNYA DEVRİMİ işindeki durumumuzu büsbütün tazeleştiren bir faktör olur. Kaideleri kaide oldukları için değil, herhangi bir problemin çözümüne yaradıkları için sevmek gerektiğine inandığımız içindir ki, kitapça belki tam görünmiyecek bir Program taraflısıyız. Bu Program, bir yandan toplumumuzun sürekli şartlarını, öte yandan bugünkü olaylar içindeki durumumuzu içe ve dışa karşı olan nezaketini düşünerek, hızlı bir gelişme ile yürüyecek, **ortadan çok ileri** bir programdır. Hatta inanıyoruz ki, muarız okurumuzun istediği gibi hareket edersek, belki **Karl Marks'ın kitapları memnun olur. Fakat, Marks'ın kendisi,** asla! (25 Ağustos 1920)

*

Okurlar, Muhiddinin yazısına itiraz etmişlerdi :

«Bir Program lüzumunu savunuyorsunuz, —diyorlardı— fakat bu hususta etraflıca birşey söylemiyorsunuz.»

Yazar, gazetenin 17 inci sayısında bunlara cevap veriyor :

«Düşünüyoruz ki, cihanda büyük bir İnkılâp hareketi vukua gelmekte olduğu sırada Anadolu Türkiyesi iki büyük fikrin çarpışma alanında bulunuyoruz : Batıda bir EMPERYALİST VE KAPİTALİST âlemi; Doğuda Komünizmi kendisine özgü bir biçimde uygulayan bir RUS BOLŞEVİZMİ, teoriden pratiğe geçmiş ve hayli yürümüş yeni bir fikir var. Bu fikirlerden ve kuvvetlerden birincisi bizim kanımıza susamış düşmanımızdır : Yunan olduğu için, İngiliz, Fransız vesaire olduğu için düşmanımız değil, EMPERYALİZM VE KAPİTALİZM olduğu için düşmanımız... Yani, bu fikir yaşama gıdasını bizim na'şımızdan almıya mecbur olduğu için düşmanımız. Şu halde, biz buna karşı mücadeleye mecburuz; var kuvvetimizle savaşmak zorundayız. Çünkü, ne şekilde olursa olsun, hatta bu fikir bize doğrudan doğruya zararlı olmaksızın da yaşasa, yine bizim için felâket muhakkaktır.

İkinci fikir yani **yeni fikir** karşısındaki durumumuz ise şu merkezdedir : Cihan siyaseti, dünya politikası itibarile **bu fikir bizimdir, biz buna taraftarız, taraftarız, bununla beraber yürümeğe mecburuz, çünkü başka türlü yapmak çaresi yoktur. Esaret, kölelik değil, ölüm, hem de rezilce ölüm kapımızdan içeri girmiş, baltasını kaldırmış, başımıza indiriyor!** Şu halde, **yeni fikirle el ele vermek, onunla beraber yürümek gerek.**

Fakat, burada biraz duralım. Yeni fikirle, (yani yeni ideoloji ile) beraber yürümek, bir ordu ile beraber savaşmak yani **askerî bir ittifak** yapmak değildir; pek zarurî olarak içtimaî yani **sosyal bir ittifak** yap-

mak demektir. Demek, memleket Batıdan **askerî bir istilâ** tehlikesi ile, Doğudan **sosyal bir Devrim** ihtimalleri karşısında bulunuyor; ve biz, BU SOSYAL DEVRİMLE BERABER YÜRÜMEK gibi kesin ve hayati bir zorunluluk karşısındayız. Bu kadar dar bir mevkide olmamıza rağmen aramızda hiç bir ilim fikri kuvvetini duyurmuyor. Davranışlarımızda hiç sistem varlığını görmüyor ve işlerimizde hiç usul eseri fark etmiyoruz. Bundan dolayı şikâyet ederken şöylece bir CİHAN İNKILÂBInı, sonra da kendi ahvâlimizi inceliyerek diyoruz ki : Doğudan gelen fikir, bizden bu SOSYAL İNKILÂB'a uymayı isteyecek. Bizim ise vazifemiz, şimdiye kadar bütün Teceddüt tarihimizde olduğu gibi, bu İNKILÂBA UYMAK DEĞİL, o İNKILÂBI BİZE UYDURMAK, yani o Devrimi bizim millî varlığımızın tümüne ait menfaatlerine uydurmak olmalıdır. Binaenaleyh, düşünelim ve arayalım. Bu muhakkak ve zarurî Devrimi bu menfaatlerle uzlaştıralım. **Ta ki Devrim bizden değil, biz Devrimden faydalanmış olalım.**

Bolşevikler bütün politik ve sosyal haraketlerin faktörlerini ekonomik olarak kabul ediyor; ve, sosyal adaleti bu bakımdan davranmakta arıyorlar. **Biz de bu fikirdeyiz.** Fakat, meselenin pek nazik bir mesele olduğuna inandığımız için, Programın bu noktaya ait pratik esaslarını tayin ederken, **Bolşeviklerden kısmen ayrılmak lüzumunu duyuyoruz.** Birleştiğimiz noktalar : Ekonomik hâdiseleri gizli ve kahredici bir kuvvet halinde idare eden büyük ve başıboş sermaye makinasının başıboş oyunlarına muhalifiz. (Meselâ, bankacılık, anonim şirketcilik gibi müstahsil ve müstehlikleri yani üretici ve tüketicileri ezmekten ibaret bir ruh ile işliyen sermaye makinalarının şiddetle aleyhindeyiz.)

Sermayenin, her nerede ve ne suretle olursa olsun birikmesine ve yığılmasına da muhalifiz.

Bolşeviklerle beraber biz de isteriz ki, ekonomik olayların düzenini sağlıyan kuvvet bir denge değil, bir ahenk olsun.

Biz de kabul ederiz ki, sosyal adalette hak kavramı kapitale değil, emeğe lâhık olsun.

Servet milletindir. Bundan ötürü millî servete, taşıma vasıtalarına, üretim ve tüketime hiç bir şahıs, maddî veya manevî, tasarruf edemez ve imtiyaz yoktur.

Bütün bunları isteriz. **Bu fikirde Bolşeviklerle beraberiz;** ve bu onlar bizden bunu istedikleri veya istiyecekleri için değil, bunlara kendimiz muhtaç olduğu için. Fakat, ayrıldığımız noktalar var. Bolşevikler bir hamlede tasarruf hakkını kaldırıyorlar. Biz ise, bizim memlekette **tasarruf hakkı** adında ciddî bir mesele tanımıyoruz. Bolşevikler alelıt-

lak sermayeyi tanımıyorlar ve onu hiç bir işte başkasının malı olarak kullanmıyorlar. Biz ise, sermayeyi, bugünkü mevcudu itibarile ve **bir dereceye kadar tanımak** gerektiğini söylüyoruz. Çünkü bizde Avrupadaki tarzda sermayeler, kapitaller yoktur; ve **bunlara karşı küçük bir hareketin memleketi bir anda büsbütün fakir edebileceğini** söylüyoruz. Bundan başka, bugün, **sermayenin kişi malı olarak çalışmasını kabul ediyoruz.** Ancak bankacılık ve anonim şirketcilik hâlinde değil, **kooperatif şeklinde.** Bundan başka, Bolşevikler parayı kaldırıyorlar ve alelıtlak ticareti kaldırıyorlar. Biz ise **parayı kaldırmıyoruz.** Şu kayd ile ki, **ne zaman yeryüzünden para kalkarsa, Bolşeviklerle beraber biz de kaldırabiliriz.** Ticareti alelıtlak kaldırmıyoruz. Fakat, şuna taraftar oluyoruz : Ticaret —diyoruz— ekonomik olayların ve mübadele veya dağıtımının zarurî masrafları nisbetini geçmiyecek usuller ve kaideler altına alınsın.

İşte, memleketimizin bugünkü durumuna göre EKONOMİK PROGRAMIMIZ'ın da bu temellere dayatılması gerekli olduğu kanısındayız. Bunlar, **Bolşeviklerin Enternasyonal yani uluslararası ilişkiler, öğretim, eğitim ve hukuk meseleleri hakkında kaldırdıkları esaslar, zarurî ufak tadillerle, bize aktarıldığı zaman, elimize bir PROGRAM çıkmış olur.** Öyle bir program ki, bununla sade memleketi bugünkü badireden ve hercümerçten kurtarmak değil, belki de **gelecekte dünyanın en çok kendisini toplamış ve yürümüş bir memleketi yapabiliriz.** (31 Ağustos 1920)

# OLİGARŞİLERİN VE HÜKÜMETLERİNİN HALKI UYUTMA POLİTİKASI

H. UNUR

---

MC 31 Mart 1975 günü hükümet oldu. Bu satırlar MC'nin iktidar olduğu gün ile 20 Mayıs 1975 arasında sade vatandaşın dikkatinin hangi konulara çekildiğini açıklayabilmek gayesi ile yazılmışlardır.

— 31 Mart'tan MC hükümetinin parlementonun meclis kanadından güven oyu aldığı 12 Nisan günleri arasında Türk halkı erken açılmış bir transfer piyasasının hesapları ile meşguldü. **«TC anayasasının partileri»** arasında kıyasıya bir parlementer alış-verişi sürüp gitti. Olayın ve halkımızın nasıl mutlu bir 13 gün yaşadığının değerlendirilmesini demokrasi tarihine havale edelim.

— 13 Nisan 1975 günü güvenli bir şekilde hükümet olan MC bir işe yeni başlıyan her insan gibi basit bir alışma ve işe ısınma devresi geçirdi. Başbakan Yunanistan Başbakanı (eski Konya'lı) Karamanlis'le biraz lâf atışması yaptı. ABD Dışişleri Bakan Yardımcısı Mr. Hartman İzmir'de yapılan gizli bir erkekler toplantısına katılmak üzere Türkiye'ye gelmişken Ankara ve Atina'ya da uğradı. Ülke içinde öğrenci ayaklanmaları yaratabilmek için türlü-çeşitli usullerle dikkatlerin gençlik olaylarına çekilmesine çalışıldı. Öğrenciler; sıcak havalarında biyolojik tahriklerine kapılıp düzeni değiştirmeye ikna edilemediler. Ecevit'in Kıbrıs işine Nato'nun karışmaması gerektiğini imâ etmesi de bu günlerdedir.

— 30 Nisan günü Enerji ve Tabiî Kaynaklar Bakanı Selahattin Kılıç (AP'li, eski CHP'li) yabancı petrol şirketlerinin (Şirketler Birinci Kıbrıs Barış Harekatından beri direnişteydiler Türkiye'ye karşı) zamlı petrol ithal etme isteklerinin kabul edildiğini açıkladı. Kılıç'la CHP'li eski bakanlar Baykal ve Kayra arasında lâfsal bir çatışma başladı : Konu MC'nin yabancı petrol şirketlerine boyun eğmesi idi. Dünyanın bu gününde petrolsüz yaşanamıyacağına göre mantıken elbette boyun eğilecekti! Oligarşinin fabrikaları çalışamaz, yeni yeni iş sahaları açılamazdı. Oysa 6 Mayıs 1975 günü zamlı isteklerinin kabul edilmeyip şirketle-

rin sahibi bulundukları ATAŞ rafinerisinin millileştirilmesi gerekiyordu ki

— 2 Mayıs 1975 cuma günü Malatya'da Başbakan Yardımcılarından biri müjdeyi ve sade vatandaşın eline oyuncağını verdi: TRT Genel Müdürü İsmail Cem görevinden alınacaktı. Bütün gözler Cem'in kellesine çevrildi ve Müdür Cem olayı 13 Mayıs 1975 gününe kadar ülkemizin baştan sona ilgilendiği konu oldu. Olayın Çankaya, hükümet ve kamuoyu arasındaki gelişmeleri gazetelerde tam bir pehlivan tefrikası havasında korkunç bir ilgi ile soluk soluğa izlendi. (Müdür Cem'in arada izinli olması 13 Mayıs'tan önceye ve görevinden resmen alınması 13 Mayıs'tan sonraya rastlar.)

— Müdür Cem'in izinli olması ile rahat bir soluk alacak olan sade vatandaş bir yumrukla kendine geldi. Başbakan Demirel 13 Mayıs günü uzun süren bir Bakanlar kurulu toplantısına başkanlık etmiş, saatlerce fakir - fukara dertlerine, sorunlarına çözüm (!) aramıştı. Saat 14.00 de toplantıdan çıkan Başbakan'a Vedat Önsel adında bir deli (!) saldırdı ve bir yumruk - bir kafa ile kendisini yere yıktı. Deliyi başbakanlık görevlileri ve bakanlar zararsız hale getirerek bir güzel dövdüler. Önce olayın tertipçisi olarak CHP suçlandı. Sonra olayın hemen ertesi günü A.D.G.M.'nde sanığın yargılanması ile CHP temize çıkarıldı ya propaganda makinesi iki gözü iki çeşme son Türkiye Cumhuriyetini CHP'nin yıkmaya çalıştığını sağır sultana kadar iletti.

— 19 Mayıs 1919 günü Başkent Ankara'da yapılması gereken gösterilerin provası ve esası yağmur dolayısiyle ertelenirken Müdür Cem görevden alındı ve ikinci Müdür göreve başladı...

***

Bu zaman kesitinde Türkiye'yi dış politikada yakından ilgilendiren ve halkın dikkatinden uzak tutulan neler olur?...

1. Kıbrıs Türk - Yunan Cemaatlerinin temsilcileri Viyana'da görüşürler.
2. Avrupa'da çeşitli kentlerde Türk - Yunan dışişleri bakanlığı görevlileri çeşitli görüşme ve çalışmalar yaparlar.
3. Makarios Kıbrıs Cumhurbaşkanı olarak ABD'de Kissinger'le görüşür.
4. 18 Mayıs 1975 de yapılacak olan Kıbrıs Türk Federe Devleti anayasa oylaması ertelenir.

5. Türk - Yunan Dışişleri bakanları Roma'da görüşmeye ve Türk - Yunan halkları adına ABD'lerine verecekleri ödünleri hesaplamaya başlarlar.

6. ABD'leri Senatosu Türkiye'ye silâh ambargosu uygulanması kararını iptâl eden tasarıyı kabul eder.

## SONUÇ

1956 yılından beri Türk ve Yunan halklarını uyutma görevini büyük bir başarı ile becermiş KIBRIS meselesi Türk ve Yunan halklarının ilgileri kendi geri zekalı meselelerine (!) elektronik ve otomatik olarak çekilerek geçici olarak çözümlenmekte ve günün birinde yeni görevlerde kullanılmak üzere gündemden kaldırılmakta mıdır? sorusudur.

## BİRAZ CİDDİYET BEYLER...

Süleyman MIZRAK

---

«Değişmekte olanı görüp
içine girip
Değiştirmektir hüner.»
«Ve sanmayın ki değişen,
Başıboş bir oktur
Kanunu ve nizamı yoktur»

**Nâzım HİKMET**

Kanımca, ikidebir ve gelişigüzel «İşçi sınıfının mücadelesi bağımsız olmalıdır!» şiarını atıveren çevrelerin, bu günkü şartlarda, emekçi yığınlarına bolkeseden; milyon, araba, kat, v.s... dağıtacağını onbeş dakikada bir ilân eden kapitalistlerden pek farkı yoktur. Her iki taraf da vaat ve lütûf ediyor!...

Oysa gerçek Marksistler bilirler ki, işçi sınıfına havada bir bağımsızlığı **pratiğinde kanıtlanmadıkça**, bahşeder gibi sunmaya zaten kimsenin de hakkı yoktur.

Civciv kabuğuna tık! demeden yumurtadan, kendi yiyeceğini arayacak hale gelmeden tavuktan bağımsız değildir. Kız ve erkek çocukları, büyüyüp, gelişip, kanun önünde reşit olmadan, ebeveynlerinden bağımsız değildir. Kişileri mevcut olan Hükümet kanunları, toplumları doğa'nın evrensel kanunları yönetir.

İyice kavranılmış olması gereken nokta :

Bağımsızlık, bir süreç sonucudur. Ve nicelik birikimlerin, nitelik değiştirmeye yöneldiği bir anın özelliğidir.

Bu toplumlar için, sınıflar için, nesne ve olgular için, canlı organizmalar için, her zaman ve her yerde böyledir.

Allâmelik taslayan, cicili bicili çeviri dergilerinde burnumuzun dibindeki Suriye'nin siyasi gelişmelerini Amerikancadan binbir eziyetle(!) çeviriveren(!) aydınlıkçılarımızın bahşettiği bağımsızlık işçi sınıfınca —hele bilinçli kesimince— «Hürriyet»in vereceği kat kadar anlamsızdır.

Evet artık biliyoruz ki, bu tür aydınlar, zaten işçi sınıfından olduğu gibi zaman ve mekândan da —bağımsız— münezzehtirler!...

İnancım odur ki; bugün devrimciler legal alanda mücadele etmenin gereğine gerçekten inanıyorlarsa, nicelik birikim sağlayacak tutarlı önerilerle içinde bulunduğumuz sürece canlılık kazandırmak, sosyalizmi geniş emekçi kitlelerine yaymakla yükümlüdürler.

İnancım odur ki; **Geniş emekçi kitleler, bilinç ve örgütlenme düzeyinden, gerçek aydınların sorumlu olduğu kendiliğinden, doğal örgütlerdir.**

Bu gerçek aydınlarımız var ise, dünyanın, Türkiye'nin, işçi sınıfının ve müttefiklerinin, ekonomik ve siyasi durumun farkındaysalar, **ve bir nitelik sahibi iseler**; bırakırlar allâmelik gösterilerini, hem burjuvazinin pastasını bölüşüp, hem onu eleştirme pozlarını, Kemalizm'in, Sosyalizm'in sekter yorumlarını, kitlelere inebilmek için; önce kitlelerin, düzenin açmazlarından kurtulmak yönünde giriştikleri yığın eylemlerinin yoğunlaştığı noktaları teşhis ederler —**ki zaten bu eylemler düzenin koyduğu sınırları zorlayıcıdır. Eğer iddia ettiğiniz gibi gerçekten devrimci iseniz korkmayın, en ilerici geçinen burjuva partileri dahi bunlara sahip çıkmaz. Ama burjuvanın ilerisinde oynamaksa sizi tedirgin eden, mazursunuz!**—

Sonra bu asgari müşterekte birleşen gerçek aydınlar, bir kadro oluştururlar. Bunun ciddi bir parti ve —kitlelere inebildiği, realiteye uyabildiği ölçüde— tutarlı bir program olabileceğini belirtmeye gerek var mı?

Ve gene bunun Marksist metoda vakıf, bilimsel bir seviye istediğini, kolej İngilizcesinin, çeviri maymunluğunun bu seviyeye erişemiyeceğini dolayısıyla yetmeyeceğini belirtmeye gerek var mı?

Asgari müşterek olarak alınabilecek, birleşmeyi sağlayabilecek yeterli şartlar var iken hâlâ rotatiflerde kuzu kuzu gazete bastırıp, «Hür - dağıtım»a dağıttırıp, sonra da bu gazete sütunlarından «Fazişm geliyoo!» diye yırtınmak, «işçi sınıfının mücadelesi bağımsız olmalıdır!» «işçi sınıfını, zalim kapitalistlerden biz kurtaracağız!» gibi donkişotvari çığlıklar atmak; veya softaların :

— Bilmem hangi ulu kişi mekke-i mükerremeye giderken devesini bağladığı hurma ağacı mubarek midir? değil midir?!

şeklindeki medrese çekişmeleri gibi; mücadele bağımlı mı olmalı? bağımsız mı olmalıdır? Kurtuluş Savaşı anti - emperyalist midir? değil midir? gibi ipe sapa gelmez sözüm ona tartışmalardan yarar ummak devrimci bir tavır olamaz. Bilâkis hastalığa varan bir anlayışın tezahürleridir.

İşçi davası üzerine kalem oynatanları ciddiyete davet ederim.

## YAYINLARIMIZ HAKKINDA

Yayınına başladığımız «Belgesel Sosyalizm Serisi», «Gomonizm tacirleri»ni ve «spekülatörleri»ni telaşa düşürdü.

Bu yayından beklediğimiz taktik yarar «Türkiye'de Sosyalizm» hakkında bu spekülatörlerin yaptıkları sekter gösteriliş ve yorumları boşa çıkarmak ve böylece «Türkiye'de Sosyalizm»in tüm stratejisini ipotek altına alacak iddialı bir provakasyon partisinin kurulmasını önlemekti. Ve şu anda bir dereceye kadar bu boş iddiaların önüne geçmiş bulunuyoruz. Meselâ artık Maocular biz şu partinin organik devamıyız, «Türkiye'de Sosyalizm»in stratejisini en iyi biz biliriz deyip bir takım safları kandıramıyor; artık bir Mihri Belli, Şefik Hüsnü Üstad(!) hakkında konuşacak en yetkili kişi olduğunu yutturamıyor; Şefik Hüsnü ticaretini rahat yapamıyor. Aynı zamanda gayemiz Türkiye'de Sosyalizm tarihini yığınlara ve Devlet Arşivlerine maletmek yâni Türkiye'de Sosyalizmin ilk defa en soyut seviyede (bilimsel seviyede) legaliteyi zorlayarak kendini kabul ettirmesini sağlamaktı. Çünkü şimdiye kadar hakim sınıf, ezilen sınıfların tarihini bile devlet arşivlerine sokmamış imha etmiş; yâni emekçi sınıfları tarihen ve ilmen «yok saymış»... Böylesine faşist bir devlet anlayışı dünya tarihinde pek az görülmüştür.

Stratejik gayemiz ise Türkiye'de Sosyalizm tarihine ait belgeleri yorum yapmadan vererek gerçek tarihe ve stratejiye objektif açıdan yaklaşım sağlamaktı.

Düşünmüştük ki bu belge neşriyatı devam ettikçe —sekter yorumlar işe karışmadığı için— bütün sosyalistler bunların basımına ve dağıtımına katılır ve bu eylemde teşekkül edecek birlik, işin sonunda bütün bu belgeleri yorumlayacak yetkili bir organı da oluştururdu.

Ama böyle olmadı : Sosyalist geçinen sendika ağaları «gomonizm ticareti» ile geçindiklerini belgelercesine sendikaların yüz binlerce liralık eğitim fonundan ayırabildikleri parayla yalnız kendilerinin okumaları, öğrenmeleri için —yarın biz bilirizcilik satmak üzere tabii— üç-beş tane aldılar. Kitapların işçiye, işçi temsilcilerine ulaştırılmasını kesinlikle önlediler.

Diğer taraftan sosyalist geçinen yazarlardan hiçbirisi bu yayınları okuyucusuna haber vermek dürüstlüğünü bile göstermemiştir.

Ama yayınlarımızdan alıntılar daha şimdiden piyasaya sürülmeye başlamıştır. Kaynak göstermeden alınan resimler ve döktürülen tarih bilgileri gırla gitmektedir.

Açıkça anlaşılacağı üzere bu demektir ki nereden tayin edildikleri malûm birtakım ağalar - beyler «Türkiye'de Sosyalizm»in spekülasyonundan, «gomonizm ticareti»nden vazgeçmeye niyetli değillerdir. O halde basımına veya dağıtımına katkı yapmayan bu açıkgözlerin niyeti bu yayınların da yığınlara ulaşmasını önleyip yine yalnız kendileri okuyarak «biz bilirizcilik» otoritelerini devam ettirmektir. Bu durumda, şartların determinizmi bakımından yayınlarımızı bu bir avuç spekülatöre daha ucuza ulaştırma mantıksızlığını ve enayiliğini gösteremeyiz.

İnanıyoruz ki, şimdilik bilinçli ve fedakâr arkadaşlarımızın değerli katkıları ile çıkmakta olan «Bilimsel Sosyalizm Serisi», taktik görüşlerimiz yığınlarca benimsendiği ölçüde —her türlü baraja rağmen— gerekliliğini kabul ettirecek ve idealistçe bir girişim olmaktan çıkacaktır.

**KATKI**

## SOSYALİST YAYINLARA BAKIŞ

**YÜRÜYÜŞ** — Sayı: 1 (15 Nisan 1975)de «Solun Bölünmüşlüğü ve Birliği» başlıklı yazıda, «birleşmiş tek bir parça olarak kurulan» «işçi sınıfı partisi» lideri Behice Boran «somut hedeflere yönelik somut eylemler birliğini sağlamak» iddiasında... Şimdiye kadar çıkan yazılarında aşağıdaki somut(!) yargılara varıyor ve somut(!) önerilerde bulunuyor:

«İşçi sınıfının politik hareketinin bölünmesi gibi bir durum yok.» (sayı: 1)

«Asıl tabanın, kitlelerin güç ve eylem birliği sağlanmalıdır. Parti çalışmaları bu hedefe yönelik olacaktır.» (sayı: 4)

«Kapitalizmin yarattığı sorunlar gittikçe büyüyor ve büyüyecek; dar boğazlar daha da daralıyor ve daralacak.»

«Burjuvazi... sıkışırsa, açık askeri bir diktatörlüğe başvurmayı da deneyebilir.»

«Burjuvazinin böyle bir bütünleşmeye gidip açık teröre dayanan tam faşist bir diktatörlük oluşturmasının olanağı vardır ama olasılığı yoktur.»

«Toplumun objektif gelişmesi sol doğrultudadır, sosyalizmden yanadır.»

Bu somut(!) yargı ve hedeflere iman edebilen, bu tutarlı fikirlere(!) âmin diyebilen herkese, —tövbesini kırk kere bozmuş da olsa,— TİP'in kapıları açıktır.

Ayrıca «Yürüyüş»te, «yazar olma» tutkunlarından, Bab-ı Âli'nin genç kariyeristlerinden sosyalizm üzerine «Flaş» teori ve yorumlar da sergilenmektedir.

**Yürüyüş** — Sayı: 7'de kapakta: «Sosyalizm kuruculuğunda daha iyi hizmetler» dileğiyle DİSK'e hoş görünmeye çalışmakta. Orta sayfada ise «DİSK, CHP ve TİP» başlığıyla kendilerini, CHP ile DİSK için yarışta gösteren «Yürüyüş»cüler, CHP'nin «Demokratik Sol» dergisinden alıntı yapıyor ve «TİP'in işçi sınıfı ve işçi sınıfının devrimci örgütleriyle sağlam ve güçlü bağlarla» kurulduğunu iddia ederek de DİSK'in kendi yanında olduğu imajını yaratmak istiyor.

---

**EMEKÇİ** — Sayı: 7 sayfa: 7'de Behice Boran'a bir eleştiri getiriyor. Emekçi, Behice Boran'ın, Yürüyüş'ün ilk sayısında çıkan yazısının skolastik mantığında bariz bir çelişki yakalamış : «Besbelli ki burada çelişki var. Yazar bir yerde işçi sınıfının politik hareketi bölünmemiştir, diyor, biraz aşağıda bu politik hareketin birliğinin sağlanacağı mutlu yarınlara ulaşabilmek için ne yapılması gerektiğini anlatıyor.»

Yine aynı yazıda Emekçi, Behice Boran'ın ifadelerindeki skolastik mantık ve terminolojiyi söylece hicvediyor : «İşçi sınıfı içindeki sosyalist birikim, kendisini **alıp götürecek** kurtarıcı şövalyeyi bekleyen ortaçağ dilberi değildir.»

Yine aynı sayıda Mihri Belli'nin anısına övgüler düzdüğü pîri üsdâdı Şefik Hüsnü'ye ve onların «Kemalizm» anlayışına dair :

Şefik Hüsnü, Selanikli bir yahudi dönmesidir. Şefik Hüsnü'nün ataları yeryüzünün tekrar tekrar parsellendiği, çok çeşitli yersel görüşlerin sekter doktrinlerin ortaya çıktığı binlerce yıl boyunca feodal, milli v.b. sınırlar ve sekter doktrinler üstü yaşamış insanlardır. Bu insanlar, daha ilkel komünal hayatı unutmadan, sınıflı topluma geçişte, komünal merhalenin özlemini dile getiren evrensel doktrinler (dinler) ortaya koyarken vatanlarından olmuşlardır. Dolayısiyle ilkel komünal toplumdan fiili evrensel (sınırlar, sektler üstü) yaşayışa geçmişlerdir. Burjuva uygarlığının fiilen enternasyonalize olmasında —emperyalizmin ortaya çıkmasında— bu insanların payı büyüktür. Fakat bu evrensel anlayışın, yayılmasına maddi ve entellektüel yönden katkıda bulunurlarken, yersel pratiklerde, sekter doktrinlerle düştükleri çelişki pek çok tüccarın ve «hümanist» düşünürün hayatına mal olmuştur. Bireysel olarak sivrilmek isteyen bir yahudi, çok defa yersel taktiklerde yenilgiye uğramış, pratik fikir ve önerileri ütopik (havada) kalmış ve provokasyona sebep olmuştur.

Gerçekten vatansız olan bir insan, pek tabiidir ki **bir an önce** vatansızlığın meşrulaşmasını isteyecekti. Fakat bu «bir an önce»yi, köklü sekter doktrinlerle parçalanmış geniş yığınlara kabul ettirebilmek kolay değildi.

İşte Troçki'nin ve bizde de Şefık Hüsnü'nün dramı, büyük ölçüde bu sebeplerden kaynaklanır. Troçki'nin ve Şefik Hüsnü'nün ölümlerine kadar gösterdikleri siyasi karakter (fikrinden dönmemek), ancak «hamâset edebiyatı»na ve «peygamber menkîbeleri»ne malzeme yapılabilir; ki bizde bunu en iyi yapan Mihri Belli ve taifesidir.

Kimsenin, ilk yahudi peygamberlerinin dile getirdiği «komünal hayat özlemi»ne itirazı olamaz. Bu peygamberlerin «komünal hayatın fa-

ziletleri»ne olan inançlarını, her aklı başında insan taktir eder.

Fakat bilim bize, gelecekteki modern komünal topluma yaklaşım sağlayacak yolları, taktikleri bulmamızı emrediyor... Peygamberler ise, hayallerde bile (şuuraltında) kırıntısı kalmış ilkel komünal toplum modelini —klişesini— uygulamak için, bütün tarihî aşamaların mirasından vazgeçip, yolun neresinden dönsek kârdır diyor.

Her ütopi, bir geriye dönüş isteğini ifade eder. Ütopiler, kafada kalmış bir modelin tutkusudur.

Bilim ise, bize olağanı mümkün mertebe (realiteden uzaklaşmadan, ayaklar yerden kesilmeden) negasyon ederek, gerçeğe, —klişe şeklinde bilinmesine imkân olmayan— geleceğe yaklaşım sağlamayı emreder.

Şefik Hüsnü hiç bir zaman Milli Kurtuluş Mücadelesi'ni bir «gecikmiş burjuva devrimi» olarak göremedi. Troçki de buna fetva vermemişti. O, Troçki'nin direktifi doğrultusunda Anadolu Devrimi'ni «küçük burjuva radikal atılımı» olarak aldı ve bütün çabalarını bir kadro harekâtı ile Kemalist'leri kafakola alıp, Devlet'i ele geçirmek yolunda harcadı. Bu şekilde Devlet'i ele geçirince, sosyalizmi ilân edip, peygamberi adına hutbeyi okutuverecekti...

Mihri Belli bu yazısında bir anısını naklederek, bu durumu açıkça sergilemekte... Şefik Hüsnü demiş ki : «Ankara'ya gitmemiz doğru bir davranış olacaktı. Mustafa Kemal ile hiç değilse ilk yıllarda daha geniş bir güç birliği sağlanabilirdi. Üstelik kendisiyle hemşehriydik, birçok müşterek dostlarımız vardı. Bizde bu gibi kişisel bağlar, kısa vadede de olsa etkili olabilir...» (s: 15)

Halbuki Sovyetlerle —devletlerarası— bürokratik, Batı ile kapitalist ilişkiler kurmak durumunda olan Kemalistler, pek tabii ki bu kanallarda cirit atabilecek bazı maceracılara da kontrollu olarak göz yummak durumundaydılar. İşte Şefik Hüsnü, pratikte bu ciritçilerin başkanı idi... Kadrosunu, Türkiye'de faaliyet gösteren Sovyet şirketlerinde çalışan bürokratlardan ve müsdahdemlerden oluşturdu; ve pratik —seyahat— faaliyetini de, o zaman batı ile kapitalist ilişkilerin belkemiği olan, yahudiliğin «eş, dost, akraba» sisteminin üzerine oturttu. Zaten o sıralarda kuruluş durumunda olan Sovyetlerin de, Şefik Hüsnü gibi, orada burada dolaşabilen «çevresi geniş» sempatizanlardan, propagandistlere ihtiyacı vardı.

Şefik Hüsnü, bu, «küçük burjuva radikal atılımı» tezinin bir idealistiydi belki... Ama bu tezde fikir birliğine varan arkadaşlarından pek çoğu «Kemalistleri kafakola alma(!)» pratiğinden avantalarını bulmuş, milyoner olmuşlardır. Onlar, Şefik Hüsnü'nün taktiğini, en mü-

kemmel(!) şekilde pratiğe indirip, tatbik eden ve gerçek ismini koyan «Kadro»culardı...

Fakat bu «Şefik Hüsnü Doktrini», en büyük numarasını 1971 provokasyonunda yaptı. Şefik Hüsnü yetiştirmesi «Kadro»cuların genç kuşağı «Devrim Gazetesi» grubu ile Mihri Belli taifesi beraberce, «Kemalistleri Kandırma» tezini daha da genişleterek, hâlâ «küçük burjuva» diye nitelendirdikleri kaşalot kapitalistleri ve hatta ucu CIA'ya kadar varan çevreleri, Türkiye Devrimi'ne angaje etmeye kalktılar. Bu durumda artık iş o kadar sulanmış ve bulanmıştı ki, «hem CIA ile çalışıp, hem de devrimci olunabilir mi?» sorusuna, bazı çevrelerde kesin cevap verilemiyordu.

Neyse ki, artık bu soruya kesin —olumsuz— bir cevap verilebiliyor. Ve de geçenlerde ABD'de çıkan bir broşür, Dünya Hukukçular Birliği adındaki örgütün CIA tarafından yönetildiğini, ve bunun en faal olduğu ülkelerin başında da Portekiz, Yunanistan ve Türkiye'nin geldiğini açıkladı. Halbuki bizim de bildiğimize göre, bu örgütle en iyi tanışanlar, Doğan Avcıoğlu'nun yönetimindeki «Devrim Gazetesi» kadrosu idi...

Düşmanı, olduğundan küçük görmek ve göstermek, bir yerde ütopik idealistlerin işi olabileceği gibi, diğer tarafta ajan - provokatörlerin de işidir. Elli yıldır «Kadrocu» sosyalistler mi kullandı «küçük burjuva radikal atılımı»nı, yoksa «küçük burjuva radikal atılımı» mı şamar oğlanına çevirdi «Kadrocu»ları?... Bu artık açıkça bellidir!... Buna rağmen hala —emperyalizmle, CIA ile özdeşleşmeye varan— bir burjuva sınıfını, taktik bakımından «kullanarak(!)» devrim yapacağım diyen adamın ya kafasını, ya kesesini kontrol etmek gerek...

Tarihte böyle örnekler çok görülmüştür : Bir ütopik'in, gayet samimî olarak döktürdüğü doktrin, birçok avantacıya ve polise malzeme olmuştur.

Mihri Belli, Şefik Hüsnü'nün iyiniyetli(!) taktik tezinin, en uyanık spekülâtörü ve satıcısıdır.

---

**ÜRÜN** (Sosyalist Dergi) için

Bir burjuva ihtilâli, emekçi kitlelerin (başlıca köylünün) desteği ile küçük burjuva önderliğinde gerçekleşir. Yâni bu ihtilâl liderleri, ihtilâl içinde emekçi yığınların da liderleridir; onların da gereksinmelerini savunur, atılımlarını temsil ederler. Ancak devrim hedefine ulaşır ve pa-

lazlanmış küçük burjuvalar, ana karakterleriyle bir burjuva sınıfı haline gelirken, başlarlar devrimcilerini inkâr etmeye, onların öğretilerini revize etmeye ve neo - doktrinler düzmeye... Bu inkâr ve revizyon, ihtilâlin motor gücü olmuş emekçi yığınların ekonomik inkârına (istismarına) paralel gelişir.

Milli Kurtuluş Hareketleri, tarihin sosyalist devrimler sürecine girmesiyle, bu devrim dalgalarının tesiriyle yeniden ortaya çıkan «gecikmiş burjuva devrimleri»dir. Marx'ın dediği gibi gecikmiş burjuva devrimleri, asıllarının «komedisi» olsalar da, bu böyledir.

Burjuva sınıf hakimiyetindeki bir ülkede sosyalist aydınlar, bu sınıfın kendi devrimcilerine maletmeye çalıştığı düzmece neo - doktrinlere karşı mücadele ederler. Onların örtbas etmeye çalıştıkları gerçek doktrinin emekçi yığınlar lehine taşıdığı vaadleri ortaya çıkarır ve savunurlar.

Burjuva devrimcilerinin gerçek doktrinlerinin ciddi —tarihî— eleştirisi ancak iktidara gelmiş veya gelmek üzere olan işçi sınıfının öncülerinin hakkı ve görevidir...

**Ürün Dergisinde yayınlanan Kemalizm'e dair yazılar, ciddiyetle bağdaştırılmasına imkân olmayan, Troçkistçe hatta anarşistçe anti - propagandalardır.**

**Hele sayı 11'de çıkan yazının yayınlanma tarihi ve muhtevası (içeriği) bakımından George Harris'in kitabı ile yaklaşım göstermesi, Ürün Dergisi kadrosunda çalışan iyi niyetli arkadaşlar için büyük bir talihsizlik olmuştur.**

---

**KİTLE** — Sayı: 60'da «DİSK'te Sosyalistler Görev Başına!» büyük manşetiyle bir yazı yer almakta. DİSK'in şimdiye kadar CHP'yi desteklemesini «kuyrukçuluk» olarak niteleyen ve bunun zararlı olduğunu bildiren Kitle'ciler, «CHP ve sosyal demokrasiyle, «işçi sınıfı adına» uzlaşma tutumu kesinlikle mahkûm edilmelidir.» diyerek DİSK'i kafa-kola almaya ve CHP çizgisinde kadro bölücülüğü yapmaya çalışmaktadırlar.

1.4.1975 Macar Komünist Partisinin kongresine katılan Sovyet Liderlerinin, bir dünya komünist partileri konferansı toplanması yolunda yaptıkları çağrıya; Romanya, İtalyan ve Yugoslavya Komünist Partileri kesinlikle karşı çıkıyorlar. Neden; böyle bir konferansın amacının Çin Halk Cumhuriyetini sosyalist bloktan ayırmaya yönelmesi.

2.4.1975 Ecevit: Güven oylaması ortada. Demirel: Bunalımın bitmesinden rahatsız olanlar var. —MSP Muş Milletvekili Ahmet Hamdi Çelebi partisinden istifa ederek CHP'ye girdi. - Tekstil Sendikasının işçileri için Spor ve Sergi Sarayında düzenlediği toplantı, Sıkıyönetim Komutanlığınca yasaklandı. - Altınel Melamin A.Ş. Fabrikasının tüm işçileri, arkadaşlarından 40'ının işten çıkarılmasını protesto için üretimi durdurdular.

4.4.1975 Milletvekili transferi : DP'den istifa eden Diyarbakır Milletvekili Hasan Değer CHP'ye girdi.

5.4.1975 Elektrometal Fabrikasındaki grev birinci yılını tamamladı.

6.4.1975 Türk-İş «Lokavtın işçileri sefalete itmesine izin yok. Saldırı lokavtı, karşısında, üretimi kendi yönetimlerinde sürdüren işçileri bulacaktır.» - Milletvekili transferleri : CHP Milletvekili Sait Reşa partisinden ayrılarak AP'ye girdi. - İlhami Sancar CGP'den istifa etti.

7.4.1975 Eczacıbaşı İlâç Fabrikasında 900 işçi, arkadaşlarından 8'inin işten çıkarılmasını protesto için direnişe geçti. - Güney Vietnam Ulusal Kurtuluş Kuvvetleri topçusu ilk kez Saygon'un dış semtlerini bombalamaya başladı. Kamboçya'da ise savaş tüm şiddeti ile sürüyor. Ulusal Kurtuluş Kuvvetleri başkent Pnom Pen'in Kuzey ve Kuzeybatısındaki savunma hatlarına saldırıyor. - Milletvekili transferleri : Bağımsız İlhami Sancar CHP'ye, Bağımsız senatör Arif Hikmet Yurtsever AP'ye döndüler... - Yunanistan'da belediye seçimlerini, özellikle Pire ve Selânik gibi büyük kentlerdeki belediye başkanlıklarını, sosyalistler ile komünistlerin desteklediği solcular kazandı.

8.4.1975 Eczacıbaşı iâç fabrikasının 1185 işçisi fabrika bahçesinde oturarak direnişlerini sürdürüyor. - Nobel İlâç Fabrikasında 150 kadar işçinin, hamile arkadaşlarından birisinin işten çıkarılmasını kınamak için boykotu - Kartal'daki Tuğbay Sanayii işyerinde çalışan 70 işçiden 40'ının işten çıkarılmasını protesto için 3 işçinin açlık grevine başlaması. - Yunanistan Meriç Nehri üzerinde petrol arayacağını resmen açıkladı.

9.4.1974 AP Giresun Milletvekili Mehmet Emin Turgutalp partisinden istifa ederek CHP'ye girdi. CGP Ağrı Milletvekili Rıza Polat partisinden istifa etti. - Portekiz Başbakanı Vasco Goncalves yaptığı radyo-televizyon konuşmasında Lizbon'daki sosyalist yönetime karşı olanların ülkeye karşı iktisadî abluka uygulayabileceklerini, belirterek halkı böyle bir olasılığa karşı hazır bulunmaya çağırdı.

10.4.1975 Aydın Tekstil Fabrikasındaki 1500 işçinin direnişi greve dönüştü. - Mehmet Emin Turgutalp CHP'ye girdikten 15 saat sonra AP'ye döndü. Nebil Oktay CGP'den istifa etti. - Yunanistan'ın 12 adala-

rı anlaşmalara aykırı bir şekilde silâhlandırdığını B.M. Genel Sekreteri Kurt Waldheim'e bildirdik.

12.4.1975 Demirel Hükümeti güven oyu aldı. Evet 222, Hayır 218, Çekimser 2, Oylamaya katılmayan 4. CHP Urfa Milletvekili Necati Aksoy, DP Urfa Milletvekili Mustafa Kılıç, DP İçel Milletvekili Nazım Baş, DP Yozgat Milletvekili İhsan Aslan oylamada bulunmadılar. (Bilindiği gibi Urfa Toprak Reformu uygulamasının pilot bölgesi!...) - Kamboçya'da Ulusal Kurtuluş Kuvvetleri başkente iyice sokulunca yeni başkan da kaçtı. ABD elçiliği kapatıldı. Amerika «Sihanuk iktidarı almalıdır.» Sihanuk çağrıyı reddetti.

13.4.1975 Orta Afrika ülkelerinden Çad'da ordu yönetime el koydu.

14.4.1975 Başbakan Demirel «Bunalımı Karamanlis arttırıyor. Kaçınılmaz bir karşılaşmada bunun sorumlusu Türkiye olmayacak.» - Portekiz'de beş siyasî parti, ordunun sunduğu anayasa tasarısını kabul etti. Komünist Partisi, Sosyalist Parti, Portekiz Demokratik Hareket Partisi, Demokratik Halk Partisi, Merkez Demokrat Partisi'nin kabul ettikleri anayasanın ilkelerinden bazıları: 11 Marttaki karşı darbe girişiminden sonra kurulan Yüksek Devrim Konseyi bir süre daha varlığını sürdürecektir. Yüksek Devrim Konseyinin amacı siyasi partilerin yerini almak değil, devrim sürecini hızlandırmaktır. **Silahlı kuvvetler en az üç, en çok beş yıl ülke yönetiminde söz sahibi olacaktır.**

15.4.1975 İtalya'da grevler... - ADGM.'si Aydınlık Dergisi çevresinde gizli örgüt kurdukları gerekçesiyle T.C.K.nun 141 maddesi gereğince yargılanan ve tutuklu bulunan sanıklardan üçünün salıverilmesine karar verdi. - Türkiye Kamboçya'da Prens Sihanuk rejimini tanımaya karar verdi.

16.4.1975 Nobel İlâç Fabrikasında başlayan direniş sonunda 70 işçi işten çıkarıldı. Fabrikanın önünde bekleyen işten çıkarılmış işçiler, işe alınmak isteyen işçilere karşı çıktı. Polis direnen işçileri dağıttı. - Portekiz'de Ulaştırma, Haberleşme, Elektrik, Petrol ve Çelik Sanayii devletleştirildi. - Ortak Uzay Uçuşunda görevli ABD'li astronotlar Moskova'da.

17.4.1975 Pnom Pen düştü. Kamboçya'da beş yıldır süren savaş, Ulusal Kurtuluş Kuvvetlerinin kesin zaferiyle sona erdi. Başbakan ve Hükümet kuvvetleri komutanı kaçtı. Kiyo Sampan Kamboçya'nın gerçek yöneticisi. - Nobel İlâç Fabrikasında işten çıkarılan 70 işçinin açlık grevine başlayacağı açıklandı. - İzmir'de yayınlanan Öncü Gazetesi sorumlu müdürü Erdal Tokay, İzmir Devlet Güvenlik Mahkemesince tutuklandı. Gazetenin 1 ve 2 sayıları hakkında toplama kararı çıktı.

18.4.1975 İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı yayınladığı 15 sayılı bildiri ile, 1 Mayıs tarihinden itibaren grev ve lokavt yetkilerinin kullanılmasını Sıkıyönetim komutanlığından izin alınmasına bağladı. - Eczacıbaşı İlâç Fabrikasında 1115 işçinin 12 gündür süren direnişi, sıkıyönetim komutanlığının direnişin sona erdirilmesi yolundaki kesin ihtarı üzerine kaldırıldı. İşçiler işbaşı yaptı.

19.4.1975 Disk Genel Sekreteri Sülker Türk-İş yöneticilerini eleştirdi: «Türk -

İş'in bugünkü yöneticilerinin nitelikleri iktidarda olana göre dönmek ve değişmektir. Türk-İş bugünkü yapısıyla kartondan bir şatodur yıkılacaktır.» - Güney Vietnam'da eyalet başkenti Pan Tiet de devrimci kuvvetlerin eline geçti.

20.4.1975 ABD'nin Avrupa işleriyle görevli Dışişleri Bakanyardımcısı Arthur Hartman Türkiye'ye geldi. - Türkiye Garanti Bankası'nda çalışanlar, işverenin GAMSEN Sendikasına üye olanlar üzerinde sürdürdüğü anti-demokratik baskıları protesto amacıyla bir yürüyüş düzenlediler. Ancak izin alınmadığı gerekçesiyle polisin engel olması üzerine dağıldılar.

21.4.1975 Tekstil Sanayii'deki kriz ve stokların eritilmesi amaciyle Adana'da 13.500 işçiye işveren tarafından 21 gün ücretli izin verildi. - Nobel İlâç Fabrikasında işten çıkarılan 10 işçi ölüm orucuna başladı.

22.4.1975 Genel-İş Sendikasının genel kurulunda konuşan Genel Başkan Abdullah Baştürk «Geçmişte, çeşitli nedenlerle bölünmüş, işkolları ve daha üst düzeydeki işçi kuruluşları, Türk-İş DİSK, ve bunların yanında ya da dışındaki tüm sendikal örgütler, bundan böyle geçmişin ayrılıklarını unutup tek çatı altında, tek bir gövdede birleşmek zorundadırlar. İşçi sınıfının tarihi öncelik görevi de çalışan insanları, emekçileri, emeğe saygı duyanları, bu yolda birleşmeye zorlamaktadır. İttifakın karşısına ittifakla çıkılır.»

23.4.1975 Ecevit Amerikan Askeri Yardımının başlamasıyla ilişkin kaygıları olduğunu açıkladı. - Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı Ankara Sanat Tiyatrosunun kapılarını mühürledi. AST, tiyatro mevsiminin başındanberi Maksim Gorki'nın Ana adlı oyununu sahneliyordu. Oyunda rol alan oyuncular hakkında komünizm propagandası yaptıkları gerekçesiyle soruşturma açıldı. - Güney Vietnam hükümet kuvvetleri, havada oksijeni yokeden bombalar kullanıyor. Oksijeni yokeden bombolar daha önce de Amerikalılar tarafından Güney Vietnam'da kullanılmış!... - Faşizmi protesto için 12 milyon İtalyan işçisi çeşitli grevler düzenledi...

24.4.1975 İstanbul'da komando ve polis Site Öğrenci yurdunu bastı. Site öğrenci yurdunda çalışan bir işçi başından aldığı kurşun yarasıyla öldü. Çok sayıda öğrenci kurşun ve copla yaralandı. Olayları izleyen gazeteciler dövüldü, fotoğraf makinaları kırıldı. - Portekiz'de 49 yıldan beri ilk kez yapılan seçimler... Kurucu Meclis Seçimleri...

25.4.1975 Ankara'da komando baskınında 2 yaşında bir çocuk yaralandı. - İstanbul Site Öğrenci yurduna yapılan baskını işçi kuruluşları protesto etti...

26.4.1975 İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı, Nobel İlâç Fabrikasında çalışan işçilerin 28 Nisan pazartesi gününden itibaren işbaşı yapmalarını istedi.

27.4.1975 Kartal, Maltepe'de kurulu Tuğbay fabrikasında işten çıkarılan işçilerin işverenin bu tutumunu kınamak amaciyle düzenlediği yürüyüş toplum polisince dağıtıldı. - Faşistler TSİP Altındağ ilçe binasını bastı... - Kars'ta Mehmet Toprak adında bir devrimci bıçaklanarak öldürüldü. - Demirel Hükümeti Nato'yu Kıbrıs'ta ara-

bulucu olarak kabul ediyor. Ecevit «Nato Kıbrıs'a karışmamalı.»

28.4.1975 Nobel İlâç Fabrikasında çalışan işçilerin direnişi sona erdi. Kurulan ölüm orucu çadırları, İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığının emri üzerine polisçe kaldırıldı. - Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonunca düzenlenen özel teşebbüs temsilcileri toplantısı İstanbul'da yapıldı...

29.4.1975 Portekiz kurucu meclis seçimlerinin kesin sonuçları : Sosyalist Parti : 116, Demokratik Halk Partisi : 80, Komünist Parti : 30, Sosyal ve Demokratik Merkez Partisi : 16, Portekiz Demokratik Hareketi : 5, Demokratik Halk Birliği : 1

30.4.1975 Amerika Güney Vietnam'ı terketti. Güney Vietnam Hükümeti kayıtsız şartsız teslim oldu. Ulusal Kurtuluş Kuvvetleri Saygon'a girdi. Saygon'un yeni adı: Ho Çhi Minh - Türkiye İşçi Partisi (TİP) kuruldu.

75 MAYIS'INDAN KATKI

1.5.1975

2.5.1975 Portekiz Sosyalist Partisi Lideri Mario Soares, komünist partisi ile koalisyona gitmek gibi bir niyetleri olmadığını ima ederek «Kuracağımız toplum düzeninde siyasî gücün işçi sınıfının elinde olmasını istiyoruz. Bürokratların bu gücü işçi sınıfı adına kullanmalarına karşıyız. Sadece belirli sınıflara özgürlük sağlıyan faşizme olduğu kadar, proleterya diktatörlüğüne de karşıyız ve bu alanda sonuna kadar mücadeleye kararlıyız!» dedi.

3.5.1975 Portekiz Komünist Partisi lideri Alvaro Cunhal, iktidara geçme düşü görmediklerini belirterek Sovyetler Çekoslavakya'nın kendi yörüngesinden ayrılmasına nasıl müsaade etmediyse, Amerika'da Portekiz'in kendi yörüngesinden ayrılmasına müsaade edemez. Bu nedenle, ilke olarak Amerikan üslerinin varlığına karşı olduğumuz halde, bu üslerin isimlerini ağzımıza bile almıyoruz.» dedi.

4.5.1975 Urfalı toprak ağaları Demirel'i ziyaret ederek toprak reformu meselesini görüştü!

5.5.1975 İstnabul Çınar Otelde işverenlerin gizli toplantısı ............ - Aydınlık Dergisi davasında avukat ve savcı tartıştılar... Sanıklardan 9'u tahliye edildi. - Kore yarımadasında gerginlik her gün biraz daha artmakta... - TSİP Sakarya İl Başkanı ve 2 öğrenci bildiri dağıttıkları için yakalandılar.

6.5.1975 Faşistler Kars'ta Devrimci halk gazetesini yaktılar. - TSİP Ankara İl Yöneticileri hakkında ADGM'de açılan davaya başlandı. Savcı, TSİP Ankara İl Yö.neticilerinin parti merkezini gizli örgüt haline getirdiklerini öne sürerek cezalandırılmalarını istedi. - 'Burdur' da 1971'de «Afet hali» gerekçesiyle konulan grev yasağı sürdürülüyor. - İstanbul Çapa'daki Sözmen otelinde çalışan 40 işçi sendikaya girince işten çıkarıldılar. - Portekiz Sosyalist ve Komünist partileri liderleri bir ortak bildiri yayınlayarak aralarındaki anlaşmazlıkların giderildiğini açıkladılar.

8.5.1975 Anayasa Mahkemesinin, Devlet Güvenlik Mahkemeleri ile ilgili yasayı biçim yönünden iptal ettiği bildiriliyor. Anayasa Mahkemesi yeni bir yasa çıkarılması için altı aylık süre tanımış... - İşverenler

«Ekonomiye canlılık getirecek kararların gecikmekte olduğunu «**Demirel Hükümetine**» bildirdiler. - Portekiz'de yaygınlaşan anarşik eylemlerin giderek bir karşı devrim havası ve ortamı yaratmasından korkuluyor!...

9.5.1975 **İngiltere'de Chrysler firmasında çalışan 27.000 işçi, yönetime katılmaları ve kâra ortak olmaları için firma yönetim kurulunca yapılan bir öneriyi incelemeye başladı. Bir ücret anlaşmazlığı yüzünden greve başlamaları gereken Chrysler işçileri, son anda gelen bu öneriyi inceleyebilmek için grevi ertelediklerini bildirdiler. Firma yönetim kurulunun önerisine göre, işçiler ya kârdan nakit olarak pay alacak, ya da şirketin hisse senetlerine sahip olabilecekler. Ayrıca işçi temsilcileri, firmanın tüm karar organlarında görev alacaklar. Bu sistem, uygulanabildiği takdirde İngiliz sanayiinin dev kuruluşları arasında Chrysler, «işçilerini kâra ortak eden» ilk firma olacak.** (KATKI'nın Notu : 2 yıl önce Fransa'da bir saat fabrikasında çalışan işçilerce provası yapılan ve polis zoru ile önlenen **işçi yönetimi**, İngiltere'de daha büyük bir işyerinde Firmaca gündeme getiriliyor.) - TSİP Trabzon'da afiş asarken 11 kişi gözaltına alındı. - Laos başkentine giden yollar Patet Lao'nun denetimi altında.

10.5.1975 TSİP Genel Başkanı Trabzon'da TSİP'in İş-Emek-Hürriyet afişlerini yapıştıran partililere işkence yapıldığını açıkladı. - Orko iş yerlerinde sendikalaşma hareketi nedeni ile olaylar çıktı. 15 işçinin işten çıkarılması üzerine işçiler direnişe geçti. - Portekiz SP Başkanı Mario Soares komünistleri ülkede kilit noktaları ele geçirmek için baskın ve hile yollarına başvurmakla suçladı. - Laos hükümetinde ABD yanlısı 5 bakan istifa etti.

11.5.1975 Çalışma Bakanı Ahmet Tevfik Paksu, «İşçilerin haftada iki gün tatil yapmaları olanak dışı.» - Laos'ta sağ cephe tamamen çökmekte.

12.5.1975 19 Mayıs Mağazası A.Ş.'nin Şişli Satış Mağazası faaliyetine son verdi. Grevci işçiler açıkta kaldı. - TİP, faşizan girişimlerin arttığına dikkati çekti! - ABD'leri Kıbrıs Türk Federe Devleti anayasası için yapılacak referandumun ertelenmesini istedi. - Kamboçya bir ABD'leri ticaret gemisine el koydu. - Çin Halk Cumhuriyeti Başbakan Yardımcısı Fransa'da. - 2 ABD savaş gemisi Leningrad'ı, 2 SSCB savaş gemisi de Boston'u ziyaret ediyor. - Kanada'da Prof. John Crispo Kanada ve ABD'nin hasta bir toplum yapısı kazandığını belirterek sonucun ya sol ya da sağ bir dikta olacağını ileri sürdü!. - Vehbi Koç «Merkez Ticaret»inin Ankara Şubesinde lokavt ilan etti. 175 işçi işsiz kaldı.

13.5.1975 Başbakan Demirel bir deli tarafından Başbakanlıkta dövüldü. Devlet Bakanı AP'li **Öztürk** «Saldırgan CHP'li. Eskişehir'de bulunan Başbakan Yardımcısı **Türkeş** «Saldırgan THKO.'dandır». - Prof. Alacakaptan ve Aksoy'un evlerine dinamit atıldı. - Çin Halk Cumhuriyeti ortak pazarla bir anlaşma yaparak Avrupa'ya açılışın ilk adımını atıyor. - SPD Gençlik Örgütü, partideki antidemokratik eğilimlere karşı çıktı. - ABD'de Kamboçya'nın hava ve denizden bombalanmasını istendi.

14.5.1975 Demirel'i yumruklayan deli'nin yargılanmasına ADGM'de başlan-

dı. Savcının idamını istediği Vural Önsel «Türk Halk Kurtuluş Ordusundan emir aldım.» ADGM'si görevsizlik kararı verdi. Davaya Sıkıyönetim bakacak.. - Bakanlar kurulu demir-çelik fiyatlarında indirim yaptı.. - Kıbrıs'ta, T.F.D. Anayasasının halk oylaması 18 Mayıs'tan 8 Haziran'a ertelendi. - Sivas'ta gece yarısı bir ilkokul öğretmeni evinin önünde tabanca ile öldürüldü. - Kamboçya'nın el koyduğu «Mayaguez» adlı ABD ticaret gemisini kurtarmak amaciyle ABD uçakları 3 Kamboçya gemisini batırdı. Öte yandan ABD'leri «Mayaguez»i kurtarmak amaciyle Tayland'a 800 deniz piyadesi gönderildi. **Olay'ı Tayland hükümeti ABD nezdinde sözlü bir nota ile protesto edebildi.** - Portekiz hükümeti çimento, tütün ve sellüloz sanayilerini devletleştirdi.

15.5.1975 ABD'leri «Mayaguez»i kurtarmak amaciyle Kamboçya'ya havadan ve sudan saldırdı. 5 saatlik bir askeri harekât sonunda gemiyi kurtardı. - ABD'leri Laos'taki vatandaşlarını tahliye ediyor.

16.5.1975 İsmail Cem TRT Genel Müdürlüğü görevinden alındı. - Bir Amerikalı general ABD'nin Kore'de taktik nükleer silahlar kullanma kararında olduğunu açıkladı. - Nato'nun İzmir'de çağrı tatbikatı...

17.5.1975 İşverenlerin danışmanı Prof. Nevzat Yalçıntaş TRT Genel Müdürü oldu. - Bitsios ile Çağlıyangil Roma'da Türk - Yunan ilişkilerini görüşmeye başladı. - Fransız Komünist Partisi, Fransa'yı resmen ziyaret etmekte olan Çin Halk Cumhuriyeti Başbakan Yardımcısını Nato'yu ve Ortak Pazar'ı desteklediği için kınadı. - ABD, tarafından **sıçrama tahtası** olarak kullanılan Tayland, ABD'nin resmen özür dilemesini istedi...

18.5.1975 Bakkallar, yeni bakkal dükkanı açmanın sınırlandırılmasını istediler.

19.5.1975 19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramı dolayısiyle bir mesaj yayınlayan Cumhurbaşkanı Fahri **Korutürk** «Lâkin, 19'uncu yüzyılda filozof Karl Marx yaşamamış olsaydı, 20'nci asırda Avrupa'da komünizmin ve daha sonra onu beğenmeyip, Asya'da bir başka türde yeni bir komünizmin vücut bulabileceğini iddia etmek acaba mümkün olur muydu? Ben, bu tartışmaları yetkililere bırakıyorum.» dedi. (Not: Marx peygamber mi?..)

20.5.1975 ABD'leri senatosu Türkiye'ye uygulanan silah ambargosunu kaldıran birtasarıyı kabul etti. - Millet Meclisi Bütçe ve Plan Komisyonu AP ve MSP'lilerin oyları ile kıdem tazminatlarını 30 güne çıkaran tasarıyı geri aldı. - MC iktisadî Nato olarak nitelenen Enerji Ajansı'na katılma kararı aldı. - Portekiz'de komünist mürettipler Sosyalist Partisinin gazetesi (Republıca)yı işgal edince gazete kapatıldı. - Çin Komünist Partisi organı (Halkın Gazetesi) Doğu Avrupa ülkelerini SSCB'ye isyana çağırdı.

21.5.1975 DİSK olağanüstü Genel Kurulu toplandı. Kurulda bir konuşma yapan CHP Genel Sekreter Yardımcısı Baykal «Demokratik sol tabanda birleşmeli.» - İtalya'da 1 milyon memurun grevi... - İran'da ordu ve jandarma danışman olarak görevli 2 Amerikalı subay öldürüldü. - Kissinger Ankara'da - Orko mağazalarında direniş yapan 54 işçi işten atıldı. (Orko Genel Müdürlüğünün gazetelerde ya-

yınlanan ilanından)

22.5.1975 Ankara'da Cento Bakanlar Konseyi, Brüksel'de Nato Savunma Planlama komitesi toplantısı...

23.5.1975 Ecevit «Sağcılar zamanı tersine çeviremeyeceklerdir. Cephecilerden hesap sorulacaktır.» - Disk, CHP ile güçbirliği kararı aldı. - Lübnan'da sağcı Falanj partisi üyeleri ile Filistinli gerillalar arasında çarpışmalar.

24.5.1975 Odalar Birliği Başkanı «Hükümet iş çevrelerine ferahlık getirdi.»

25.5.1975 Ecevit, Odalar Birliği toplantısında ortaya atılan görüşleri eleştirerek «Özel sektörle hükümet sınıf savaşı ilân etti.» dedi. - Disk genel Başkanı Kemal Türkler; «Siyasî partiler içinde CHP sağ ve Faşist güçlere karşı mücadele veren güçlü bir demokratik kuruluş olduğu için DİSK, 14 ekim seçimlerinden önce aldığı destekleme kararını bu nedenle kaldırmamış bulunmaktadır.» dedi. Yankı dergisine bir demeç veren Türkler, yeni kurulan sosyalist partiler hakkındaki görüşlerini de açıkladı: «DİSK'in yeni kurulmak üzere bulunan sol partiler karşısındaki görüş ve tutumu, bugünkü sağ ve Faşist güçler karşısında sol güçlerin çeşitli franksiyonlar biçiminde bölünmekte ve zayıf düşmekte olduğu yönündedir. Aslında DİSK, emekçi sınıf ve tabakaların içinden gelmeyen kişilerle kurulup yönetilen partiler yoluyla başarıya ulaşılacağına inanmamaktadır.» - Lübnan'da Filistinli gerillalarla sağcı Falanjist Partisi üyelerinin çatışmasını fırsat bilen İsrail ülkedeki Filistin kamplarına saldırdı. - Irak ve Suriye'nin arası Fırat nehrinin sularından ötürü tehlikeli şekilde gerginleşmekte!.. - Kıbrıs'ta Rumlar, Filistin fedaileri tipinde bir komando örgütü kuruyorlar. Örgüt Filistin gerillaları ile işbirliği yapacak...

27.5.1975 Disk'in CHP'yi desteklemesini Türk-İş «Komik», işverenler «düşündürücü» buldu. Disk'in kararını Ecevit olumlu karşıladı. - **İngiltere Sanayi Bakanı ve İşçi Partisinin sol kanat mensubu Anthony İngiliz sanayicilerine korkulu düşler gördürmekte. Benn'in sanayicilerce «İngiltere'nin en tehlikeli adamı olarak» nitelendirilmesinin nedeni, işçilerin yönetime katılmalarını istemesi ve bunu gerçekleştirmeye çalışması...**

28.5.1975 Esnaf ve Sanatkârlar, MC hükümetini ve TRT'yi desteklediklerini açıkladı. - Türk-İş, TRT Genel Müdürünü ziyaret ederek yeni görevinden dolayı kutladı.

29.5.1975 Brüksel'de Nato zirvesi... ABD Başkanı Ford Demirel ve Karamanlis'le ayrı ayrı görüştü. - Ortak Pazar (AET) Kıbrıs Rum Makarios yönetimini tanıdı. - ADGM'de yargılanan Aydınlık davası sanıklarının tümü tahliye edildi.

30.5.1975 Mehmet Ali Aybar Sosyalist Parti (SP)yi kurdu.

31.5.1975 Brüksel'de Demirel ve Karamanlis 3 saat görüştü.

**Sahibi : A. E. Güran; Yazı İşleri Sorumlusu : Nuray Güner; Aylık Siyasî Dergi Her ayın ilk haftasında çıkar — İlân kabul etmez — Yazışma adresi : Evkaf Sokak Akal Han No. 17/11 Çemberlitaş/İstanbul — Gönderilen yazılar yayınlansın veya yayınlanmasın geri verilmez — Yıllık Abone 50.— TL. 6 Aylık 30.— TL.**
**Dizildiği yer ALTUĞ Matbaası, Basıldığı Yer ZAFER Matbaası.**
**Genel Dağıtım : DER-DA. Cağaloğlu Yokuşu, Kemaliye Han No. 4/14 İstanbul**
**Ankara dağıtımı : ULUSAL DAĞITIM Akay Sokak 48/1 Yenişehir/ANKARA**